

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1/766
4879/16867

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-849/1044

Ankara

3 13 /2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

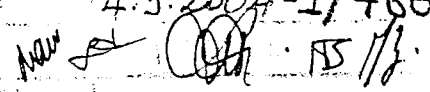
İçişleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 25/2/2004 tarihinde kararlaştırılan "Belediyeler Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

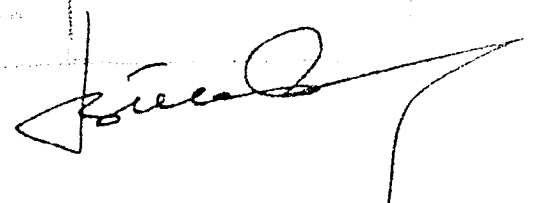
Gereğini arz ederim.


Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel Madde)

Tarih	İçişleri
Özellik	Plan ve Bütçe
Yıl	4.3.2004-1/766
İşlem	15/12
İmza	



GENEL GEREKÇE

Bütün dünyada toplumsal yapı ve ilişkileri derinden etkileyen hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. 20. yüzyılın son çeyreğinde başlayan ve 21. yüzyılda da devam edeceği anlaşılan bu değişim ve dönüşüm süreci her alanda olduğu gibi kamu yönetimi düşüncesi, yapısı ve fonksiyonları üzerinde derin etkiler bırakmış, neyi nasıl yapması gerektiğinden hareketle, devletin görevlerinde ve iş yapma yöntemlerinde tartışmalara yol açmıştır.

Kamunun rolünün yeniden tanımlanmasına yol açan bu tartışmalar, kamu yönetiminin demokratikleştirilmesi taleplerini de beraberinde getirmiştir. Geleneksel temsil yönteminin yeterli olmadığı, daha demokratik bir kamu yönetimi için yönetim ve hizmet sunumunda açıklık, katılım, sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkelerinin hayata geçirilmesi gerektiği, bu ilkelerin aynı zamanda etkin bir kamu yönetiminin zorunlu unsurları arasında olduğu bilinmektedir.

Yeni kamu yönetimi anlayışı, yönetimde etkinlik ve verimliliği temel almaktadır. Geleceğin belirsizliklerine karşı hazırlıklı olma, hızlı karar alma ve sorunlara süratle uygun çözümler bulma, değişime uyum sağlamanın temel gerekleridir. Kamu yönetiminde yeniden yapılanma, mahallî idarelerde de bir dönüşüm ve değişimi gerekli kılmaktadır. Mahallî idarelerin teşkilât yapıları, görev ve yetkileri, çalışma yöntemleri ve süreçleri ile amaçları da değişimin konusu olacaktır. Bu idarelerde aşırı bürokratik yapıların kaldırılması, etkin çalışan esnek ve daha küçük birimlerin oluşturulması, çalışma yöntem ve süreçlerinin sorgulanması gerekmektedir.

Esnek ve yatay örgütlenme yanında geleceği öngören stratejik yönetimin öne çıkması; kamunun girişimci ve rekabet edebilir olması gerektiğine vurgu yapılması ademi merkeziyetçilikle de uyumlu olan bir durumdur. Kamu hizmetlerinin sunumunda mahallî idarelere daha çok görev ve sorumluluk verilmesi, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki yetki ve kaynak dağılımının geleneksel yapısının değiştirilmesini de zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla mahallî idarelerin daha fazla yetki, sorumluluk ve kaynakla desteklenmesi, bu idarelerin yönetim yapı ve anlayışlarında da buna uygun değişimleri gerektirmektedir. Gün geçtikçe yenilenen ve çeşitlenen toplumsal ihtiyaç ve beklentilerin daha iyi karşılanabilmesi, bu alandaki çağdaş değişim ve gelişmelerin yeterince kavranmasından geçmektedir. Yerel nitelikli kamu hizmetlerinin sunumunda hizmetlerden yararlananların memnuniyetini artırmak, hukuka uygunluğu, etkinliği ve verimliliği sağlamak için vatandaş taleplerini temel alan bir anlayışla yönetime hakim kılmak gerekmektedir. Sonuca, yani çıktılara odaklanan bir yönetimde hesap verebilirliği, açıklığı, saydamlığı, katılımı, öngörülebilirliği kapsayan mekanizmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Mahallî idareler, temsili demokraside halkın yerel kamusal menfaatlerinin teminatıdır. Diğer taraftan, demokratik sistemin önemli bir unsuru olarak çoğulculuğun, katılımın sağlanmasında, yerel ve ulusal menfaatlerin uzlaştırılmasında, halkın tercihleri ile talep ve beklentilerinin yönetime yansıtılmasında, mahallî idarelerin önemli rolleri bulunmaktadır. Mahallî idareler, halkın katılımını sağlamada merkezî idareye göre çok daha fazla imkân ve yeteneklere sahiptir ve böylece tüm sistemin yönetim kapasitesini de güçlendirmektedir.

Mahallî idareler vatandaşlara ilave seçme ve seçilme imkânı sağlamakta, sivil toplum örgütleri de dahil olmak üzere onlara daha fazla katılım imkânı vermektedir. Böylece adeta demokrasi için eğitim merkezleri işlevini görmektedir. Ayrıca, mahallî politikacılar her gün birlikte oldukları belde halkına karşı daha fazla sorumluluk hissetmektedir.

Ülkemizde Fransız örneğinden etkilenen ilk belediye idaresi Osmanlı taşra yönetiminin merkeziyetçi yapısına uygun olarak İstanbul'da 1854 yılında kurulmuştur. Geçen zaman içerisinde belediyelerle ilgili çok sayıda düzenleme çalışmaları yapılmışsa da en kapsamlı düzenleme Cumhuriyetin kuruluşundan sonra 1930 yılında çıkarılan 1580 sayılı Belediye Kanunudur. Büyükşehir belediyelerinin kurulmasına dair 1984 yılında çıkarılan ve yeni bir tür belediye öngören 3030 sayılı Kanun dikkate alınmazsa 1580 sayılı kanun belediyelerin kuruluş ve görevlerini düzenleyen temel kanun olmaya devam etmektedir.

Belediyelerimiz, ilk kuruluşundan bu yana amaçlananın aksine mahallî kamu hizmetlerini yürütme yetki ve sorumluluğuna sahip yerinden yönetim kuruluşları olarak değil, verilen görevleri yerine getiren ve merkezî idarenin uzantısı birimler olarak algılanmışlardır. Bu anlayış belediyenin yapılanmasında da kendini göstermiştir. Belediyeler başkan eksenli merkezî bir yapıda teşkilatlanmışlar ve bu yapı hep süregelmiştir. Bu durum merkezî idaredeki yetersizliklerin ve diğer sorunların mahallî idarelere aynen yansımaya da yol açmıştır. Bu nedenle zaman içinde pek çok mahallî nitelikli görev ve hizmet, merkezî idare kuruluşlarına aktarılırken belediyelerin niçin var olduğu adeta unutulmuştur.

Kamu yönetiminde gerçekleştirilen bir çok değişim ve gelişime rağmen aynı çabalar mahallî idareler, dolayısıyla belediye yönetimleri konusunda gösterilememiş, bunun sonucunda bu idareler kendilerinden beklenen hizmetleri başarıyla yerine getirecek yeterli bir kurumsal yapıya kavuşturulamamışlardır. Belediyelerin belde halkının kendini yönettiği özerk kurumlar olmaktan ziyade bayındırlık, imar ve diğer kentsel hizmetleri karşılayan ve merkezî idareye tâbi kurumlar oldukları anlayışı bu kurumların aşırı bir vesayet ve kontrol altında tutulmalarına neden olmuştur. İdari vesayet, belediyelerin organları, teşkilâtı, personeli, işlemleri ve bütçesi dahil olmak üzere pek çok alanı kapsar duruma gelmiştir.

1580 sayılı Kanun belediyenin organlarını; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanı olarak düzenlemiş ve encümen için atanmışlar ve seçilmişlerden oluşan karına bir yapı öngörmüştür. Belediye başkanı ilk dönemler meclis üyeleri arasından seçilmekte iken 1960 sonrası yapılan değişikliklerle doğrudan seçilmeye başlamıştır. Belediyenin görevleri sayılarak belirtilmiş, ihtiyarî ve zorunlu görevler olarak ikili bir ayrıma tâbi tutulmuştur. Ayrıca, belediye bütün görevlerini yaptıktan sonra belde halkının faydasına olan her türlü teşebbüste bulunacaktır.

Osmanlı İmparatorluğundan devralınanlarla birlikte 1923'de 436 olan belediye sayısı bugün 3215'e yükselmiş bulunmaktadır. Bunlardan 16'sı büyükşehir, 65'i il merkez belediyesidir. Yüksek nüfus artışı, iç göç ve kalkınma çabaları Türkiye'yi hızlı ve sağlıklı bir kentleşme olgusu ile karşı karşıya bırakmıştır. Öyle ki kentleşme, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana ülkenin toplumsal yapısını etkileyen adeta en önemli sosyo-ekonomik değişim gerçeği olarak ortaya çıkmıştır.

Belediye sınırları içinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı 1950'de % 27,5 iken 2000 yılında % 78,73'e yükselmiştir. Belediye sınırları dışında yaşayan nüfusun oransal düşüşü devam etmektedir. Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasına paralel olarak belediye sınırları içinde yaşayan nüfustaki artış trendinin önümüzdeki dönemde de azalarak süreceği ve yaklaşık % 85 civarında istikrar kazanacağı tahmin edilmektedir.

Batılı örneklerin aksine Türkiye'de belediye sayısında sürekli bir artış söz konusudur. Bu artışın başlıca sebebi 1930 yılında çıkarılan Belediye Kanununun belediye kurulması için öngörölmüş olduğu 2000 sınırının hızlı nüfus artışı karşısında yetersiz kalmasıdır. Yeni kurulan belediyelerle birlikte belediyelerin ortalama nüfus büyüklüğü de düşmektedir. 2000 yılı Genel Nüfus Sayımı sonuçlarına göre il ve ilçe merkez belediyeleri hariç 340 belediye kurulma sınırı olan 2000 nüfusun altına düşmüştür. 2000-5000 arasında nüfusa sahip belediye sayısı 1640 olup, toplam belediye sayısının % 51'ini oluşturmaktadır. Bu rakamlar 5.000-10.000 arası nüfusa sahip belediye grubu için 558 ve oranı % 18'dir. Belediyelerin yaklaşık % 62'sinin nüfusu 5000'in, % 80'inin nüfusu 10.000'in altındadır. 10.000 nüfusun altındaki 2554 belediye 9,5 milyon civarında nüfusa hizmet sunarken geriye kalan 645 belediye (büyükşehirler hariç) yaklaşık 44 milyon nüfusa hizmet vermektedir. Ortalama belediye büyüklüğünün yaklaşık 16.700 nüfusu kapsadığı ölkemizde 50.000 nüfusun altındaki belediyeler için ortalama nüfus büyüklüğü 3.000 civarındadır. Bu durum, özellikle küçük belediyeler göz önüne alındığında ciddi bir ölçek sorununu ortaya çıkarmaktadır. Ölçek sorunu, küçük belediyelerde kaynakların etkin ve yerinde kullanılmasını engellerken, nüfus yığılması olan büyük kentlerde hizmete olan aşırı talebin karşılanamamasının yol açtığı bir kriz durumuna neden olmaktadır.

Ölçek bakımından küçük belediyelerde yönetim kapasitesinin gelişmediğı, bunların gelirlerinin önemli bir kısmını cari harcamalarda kullandıkları ve hizmetlerin gerektirdiğı yatırımları yapamadıkları, hatta temel hizmetler için bile yeterli kaynak ayıramadıkları görölmektedir. Bu belediyeler, nitelikli ve yetişmiş personel istihdam etmede önemli sıkıntılar yaşamaktadır.

1586 sayılı Belediye Kanunu belediyenin görevlerini sayarak belirtmiş, ayrıca bu görevlerin yerine getirilmesinden sonra halkın faydasına görölen mahallî nitelikli diğ er hizmetlerin yapılabilceğini öngörmüştür. Ancak daha sonraki dönemde, kaynak tahsislerinin ve kamu hizmetlerinin merkezileştirilmesi kalkınmanın bir gereğı olarak göröldüğünden başlangıçta belediyelere verilen pek çok görev ve yetki merkezî idareye aktarılmıştır. Oysa bu görevler belediyelerin sorumlulukları arasından çıkarılmadığından, aynı hizmeti sunmada birden çok kuruluş yetkili hale gelmiştir.

Günümüzde, bütün dünyada olduğı gibi ölkemizde de belediyeler, diğ er mahallî idarelere göre daha fazla öne çıkmıştır. Bunda belediyelerin kent yönetimlerinden sorumlu ve gelişmelere daha duyarlı olmalarının payı büyüktür. Nüfusun çoğunluğunun hızlı bir şekilde büyük merkezlere taşınması, kentlerin endüstri ve kültür merkezleri olarak ortaya çıkması, belediyelerin önem kazanmasına yol açan diğ er etkenlerdir.

Diğ er taraftan, 1586 sayılı Kanunla belediyelere verilen bazı görevlerin, bugün ya bir anlamı kalmamış veya belediye çapında uygulama imkânı ortadan kalkmıştır. İktisadî, sosyal ve teknolojik gelişmeler, bir yandan bir takım kentsel görevlerin ortadan kalkmasına, diğ er yandan çok sayıda yeni görev ve hizmet alanının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Demokrasinin yaygınlaşması, refah artışı, teknolojik gelişmeler ve demografik yapıdaki değişmeler ihtiyaç

ve taleplerin artmasına ve çeşitlenmesine neden olmuştur. Liste usulü olarak düzenlenen bir görev yapısında, belediyelerimiz yeni görev ve hizmetleri karşılamada sıkıntılar yaşamaktadır. Ayrıca belediyelerin bazı iş ve hizmetleri kendi aralarında ortaklaşa görmelerini sağlayacak mekanizmalar da yeterince gelişmemiştir.

Belediyeler, sorumluluklarında bulunan hizmetleri görmek için yeterli kaynaklara da sahip değillerdir. Anayasanın 127 nci maddesinde öngörülen mahallî idarelere görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanması hiçbir zaman mümkün olamamıştır. Mahallî idareler toplam olarak GSMH'nin yaklaşık % 4,4'ünü kullanmakta, bunun en az yarısı merkezî idareden aktarılan kaynaklardan oluşmaktadır. Çağdaş demokratik ülkelerin çoğunda mahallî idarelerin toplamı kamu harcamaları içindeki payı % 50'leri aşarken Türkiye'de bu oran % 20'nin altındadır. Kentleşme ve nüfus artışının ürettiği yüksek beklentiye bu kaynaklarla karşılamak ve etkin hizmet sunmak mümkün değildir. Yönetim kapasitesi zayıf ve kurumsal gelişmesi yeterli olmayan belediyeler öz kaynaklarını geliştirmede de başarılı olamamışlardır.

Belediyelerin mevcut teşkilât ve personel yapısı kentsel hizmetleri karşılamada yetersiz kalmıştır. Etkin olmayan, katı ve hantal teşkilât yapısı etkili ve verimli hizmet sunmanın önündeki en önemli engellerden biridir. Teşkilât yapısından ve mevzuattan kaynaklanan dağınıklık, bürokrasiyi ve verimsizliği artırmanın yanında, her alanda değişik sorunlara yol açmaktadır. Personel istihdamında detaylara kadar bütün usuller merkezî idarece belirlenmektedir. Nitelikli ve yetişmiş personelin kaliteli hizmet sunma bakımından taşıdığı önem gözönüne alındığında, belediyelerin içinde bulundukları yetersizlik anlaşılabacaktır.

Sonuç olarak ülkemizde belediyeler, mahallî idare özerkliğinin gerektirdiği bağımsız karar alma, açıklık ve katılımı sağlama mekanizmalarına sahip olmadıklarından demokratik nitelikleri zayıf olan kurumlardır. Anayasanın 127 nci maddesinde "mahallî müşterek" ihtiyaçların mahallî idarelere karşılanacağını hükme bağlanmasına karşılık yasal düzenlemelerde bugüne kadar bu ilkeye yeterince uyulduğu söylenemez. Bu nedenle, belediyelerimiz bugün yerel kamu hizmetleri alanında çağdaş eğilimlerin aksine genel yetkili değillerdir ve gelirleri görevlerini karşılamaktan uzaktır; kurumsallaşamamışlardır, yönetim kapasiteleri zayıftır, etkin ve verimli hizmet sunamamaktadır.

1580 sayılı Belediye Kanunu, çıkarıldığı dönemin şartlarında belediyelerin yetki ve görevleriyle katılım ve etkinlik bakımından önemli derecede olumlu hususlar içerse de günümüzdeki yerleşme eğilimleri karşısında gerekli açılımların yapılabilmesi için yetersiz kalmaktadır. Kanunun dayandığı mahallî idare anlayışı, günümüzün yerel hizmetlerde genel yetkili mahallî idare anlayışından farklıdır. Ayrıca, Belediye Kanunu daha sonra yapılan değişikliklerle bütünlüğünü ve iç tutarlılığını kaybetmiştir. Kanun hükümlerinin yaklaşık üçte biri yürürlükten kaldırılmış ve bir o kadar da değişiklik ve ekleme yapılmıştır. Dolayısıyla Kanun hükümleri arasında başlangıçta var olan bağ ve tutarlılık kaybolmuştur. Çağdaş gelişmelerle de uyumlu olarak yönetimde zihniyet değişimi ile birlikte belediyelerin kuruluş ve görevlerine ilişkin mevzuat alt yapısının yenilenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Tasarının genel çerçevesi Devletin üniter yapısına, Anayasamızda yer alan idarenin bütünlüğü ile idarenin merkezden ve yerinden yönetim esaslarına dayandırılmıştır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ile ülkemizin adaylık sürecinde bulunduğu Avrupa Birliğinin mahallî idarelere ilişkin genel yaklaşımı da Tasarıda dikkate alınan diğer hususlardır.

Bu düşüncelerin bir sonucu olarak, mahallî idarelerin temel değerleri olan demokrasi, özerklik, katılım ve etkinlik ilkeleri Tasarıya yansıtılmaya çalışılmıştır. Yerinden yönetim

ilkesinin bir gereği olan özerklikten (bu Tasarıda) anlaşılması gereken; mahallî idarelerin kanunlarla verilen görev ve hizmetleri kendi organlarının kararıyla ve kendi sorumlulukları altında yerine getirmeleridir. Katılım, idarelerin demokratikleştirilmesini; etkinlik ise kamu yönetiminde yaşanan değışime uygun olarak etkili, verimli ve hizmet odaklı bir yönetim kurulmasını ifade etmektedir. Verimlilik, etkinlik ve yönetimin demokratikliği birbiri ile çatışan değil birbirini tamamlayan kavramlardır.

Tasarı ile getirilen düzenlemeleri dört grupta toplamak mümkündür:

- Belediyelerin kurulması, görev ve yetkileri,
- Bu idarelerin organları ve teşkilâtı,
- Belediye yönetimine ilişkin ilke ve esaslar,
- Merkezî idare ile belediyeler arasındaki ilişkiler.

Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkilerden söz edildiği zaman görev, yetki ve kaynakların bölüşümü ile özerklik ve idarî vesayet akla gelen ilk konulardır. Tasarıda, kamu yönetiminin bir parçası olan belediyeler, mahallî idarelerin kuruluş ve görevleriyle yetkilerinin yerinden yönetim esasına uygun olarak kanunla düzenleneceğini öngören Anayasa hükmüne uygun şekilde ele alınmıştır. Belediye organlarının meclis, encümen ve başkandan oluşan geleneksel üçlü yapısı korunmuş, belediye encümeninin karar organı değil yürütme organı olması öngörülmüştür.

Mahallî idareler alanında çağdaş eğilimlerden biri yerel nitelikli görev ve hizmetler bakımından bu idarelerin genel yetkili olmaları, diğeri etkinlik sağlamak amacıyla mahallî idare sayılarının azaltılmasıdır. Görev bölüşümü dendiği zaman merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev bölüşümü ilk akla gelen konu olmakla birlikte, mahallî idarelerin kendi aralarındaki görev bölüşümü de büyük önem taşımaktadır. Tasarıda bazı istisnalarla belediyelerin mahallî müşterek hizmetler bakımından kendi sınırları içinde genel yetkili olmaları öngörülmektedir. Genel yetkililik, kanunların yasaklamadığı veya başka bir kuruluşa vermediği bütün yerel hizmetler hakkında mahallî idarelerin görevli ve yetkili olmaları anlamına gelmektedir. Bu, ülkemizin kabul ettiği Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının ve Anayasanın 127 nci maddesinde mahallî idarelerin görev ve yetkilerinin belirlenmesinde ölçüt olarak belirtilen "mahallî müşterek ihtiyaç" kavramının gerekli kıldığı bir ilkedir.

Tasarı ile özerk bir mahallî idarenin gereği olarak belediyeler üzerindeki idarî vesayet uygulamalarının çoğuna son verilirken idarenin bütünlüğünü ve hukuka uygunluğu sağlayacak mekanizmalar da öngörülmektedir.

Belediyelerin yeniden yapılandırılmasında Tasarı ile getirilen hükümlerden bir kısmı da bu idarelerin daha demokratik, katılımcı ve saydam hale getirilmesine ilişkindir. Vatandaşların yönetime katılma talebi ile kamu hizmetlerinin etkin sunulması arasında yakın bir ilişki söz konusudur. Tasarıda mahalle yönetiminin, mahalle halkı ile belediye arasındaki ilişkilerin geliştirilmesinde ve sorunların belediyeye aktarılmasında önemli bir rol oynamasını sağlayacak düzenlemeler getirilmektedir. 1580 sayılı Kanunda da yer alan hemşehri hak ve yükümlülüklerinin kapsamı ve niteliği genişletilerek hemşehriliğe daha aktif ve katılımcı bir özellik kazandırılmaktadır. Hizmetlerin vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulması öngörülmektedir. Belediye yönetimlerinin daha demokratik ve vatandaş odaklı bir anlayışı benimseyecekleri düşünölmüştür. Katılıma ilişkin yeniliklerin başında belediye meclislerine ve ittisat komisyonlarına katılıma ve görüş bildirilmesine ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır. Belediye meclisi kararları uygun yollarla halka duyurulacaktır.

Belediyenin desteği ile toplanacak kent konseyleri herkesin g r    n  açıklama imk n  bulduğu bir platform olacaktır. Konsey kararlarının belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirileceğinin  ng r  lmesi belediye yönetimine katılmanın başka bir boyutunu oluşturacaktır. Tasarının, kimi belediye hizmetlerinde g n    lerin  alı tırılmasına imkân veren maddesinin de, belediyelerin yurttaş taleplerine karşı daha duyarlı olmasına ve halkla belediyenin yakınla masına yardımcı olacağı d    n lmektedir.

Bu Tasarı ile  ng r  len düzenlemelerin temel amaçlarından biri de belediyelerde etkili ve verimli bir yönetim kurmaktır. Belediyeler, temel hedeflerini ve bu hedeflere ulaşmak için ger ekle tirecekleri faaliyetleri kapsayacak şekilde be  yıllık stratejik plan yapacaklardır. Yıllık  alı ma programlarıyla, b   elerini ve performans  l   lerini bu plana göre olu turacaklardır. Böylece geleceğe dönük politikalar oluşturarak sorunlara uzun vadeli çözümler getirecek ve sonuç odaklı bir anlayışa sahip olacaklardır.

Belediyeler bir kamu kurulu u olarak mevzuat uyarınca bir çok i  ve hizmeti serbest piyasada gördürme imk nlarına zaten sahiptir. İmtiyaz verme veya yap-i let-devret modeliyle bazı i  ve hizmetleri yaptırma yanında Tasarıyla yapılan düzenlemelere göre belediyeler bir çok i  ve hizmetler bakımından yaptırma veya i letirme yöntemlerini kullanmaya da yetkili olacaklardır. Belediyeler ayrıca diğer kamu kurum ve kuruluşları ve sivil toplum  rg  leri ile işbirliği yapabilecekler; bazı hizmetlerin gördürülmesinde g n    l k yöntemlerini uygulayacaklardır. Bu alternatif hizmet sunma yolları sayesinde belediyelerin i  görme yöntemleri  e itlendirilerek etkinliğin sağlanmasına katkıda bulunulacaktır. Performans değerlendirmesine ve stratejik yönetime uygun bir istihdam politikası  ng r  lmesi ve esnek te kil tlanmaya imkân verilmesi, belediyelerde etkin bir yönetim kurulması için Tasarıyla getirilen diğer düzenlemelerdir. Hizmetlerin sunumunda verimlilik ve etkinliği sağlamak için yerindenlik ve ihtiya a uygunluk gözetilecek ve mahalli idareler arasında rekabetçi bir anlayış h kim olacaktır.

Tasarıyla düzenlenen ve birkaç  rneği yukarıda belirtilen hükümlerle belediye yönetimleri katılmacı bir yapı kazanacak ve demokratik nitelikleri artacaktır. Ayrıca belediye yönetimi ile belde halkı arasında güven duygusu oluşması, halkın yerel hizmetlere sahip çıkması ve belediye yönetimine katılması mümkün olabilecektir.

Tasarı kanunla tığında belediye idaresi ile belde halkı arasında sürekli işbirliği, dayanışma ve karşılıklı güven artacaktır. Belediyeler, idarenin bütünlüğüne uygun görev yapan; güvenilir ve  ng r  lebilir; açık ve saydam; hesap verme yükümlüğü olan; verimli, etkin ve kaliteli hizmet sunan bir yapıya kavu acaklar, demokratik değerlerin yaygınlaşmasına ve refahın artmasına katkıda bulunacaklardır.



MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde, Kanunun amacının belediyelerin hukukî statüsünün düzenlenmesi; kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının açıklanması olduğunu belirtmektedir.

Madde 2- Kanun, belediyeleri kapsamaktadır.

Madde 3- Kanunun daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla metinde geçen bazı kavramlar açıklanmaktadır.

Belediyenin tanımında geçen idarî ve malî özerklik kavramı sınırsız bir özerkliği kapsamamaktadır. Belediyelerin, Anayasanın 127 nci maddesinde ve diğer kanunlarda öngörülen esas ve sınırlar çerçevesinde mahallî müşterek ihtiyaçların karşılanması hususunda, karar organının alacağı kararla harekete geçebilen, harcama yapabilen, borçlanabilen ve her türlü hukukî ehliyete sahip bir kamu tüzel kişisi olduğunda hiçbir kuşku bulunmamaktadır.

İdarî ve malî özerklik, Anayasanın 123 üncü maddesinde düzenlenen idarenin bütünlüğü ilkesini ortadan kaldıracak veya zayıflatacak şekilde yorumlanamaz. Söz konusu kavramlar, mahallî idarelerin, mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak amacıyla yetkili organlarının kararı ile kanunlara uygun olarak serbestçe karar alma, teşkilâtlanma, personel istihdamı, borçlanma ve benzeri alanlardaki yetkilerini ifade etmektedir.

Ayrıca, maddede belediyenin organları ile belde ve mahalle tanımları yapılmaktadır.

Madde 4- Belediye kurulmasında uygulanan nüfus şartı 2.000'den 5.000'e çıkarılmak suretiyle belediyelerde belirli bir ölçek büyüklüğü sağlanmaktadır. Belediyenin kuruluşunda öngörülen nüfus ölçeğinin büyütülmesi hizmetlerin etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlayacak böylece kaynak israfı da önlenecektir.

Yeni kurulacak bir belediyenin bir başka belediyenin meskun sahalarına 5.000 metreden daha yakın olamayacağı hüküm altına alınarak iç içe girmiş, adeta cadde ve sokakların birbirinden ayırdığı belediye kurulmasına son verilmektedir. Bu uygulama, vatandaşların hizmet talep edeceği belediye veya aksayan hizmetlerin hesabını soracağı yetkilileri doğrudan tanımalarına; belediye hizmetlerinin etkili, verimli ve ekonomik olarak, koordinasyon içerisinde yürütülmesine imkân sağlayacaktır. Ayrıca, içme ve kullanma suyu havzalarıyla sit ve diğer koruma alanlarındaki belediye kurulması yasaklanmak suretiyle bu alanların daha etkin bir şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Köylerin veya köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için, bu yerlerin belediye merkezi olarak kabul edilecek yere olan mesafeleri 500 metreden 1.000 metreye çıkarılarak belediyelerin belirli bir alan büyüklüğünü kapsamaları ve bir anlamda şehirleşme teşvik edilmektedir. Yerleşim yerleri arasındaki mesafenin kuş uçuşu olarak ölçüleceği belirtilerek muhtemel karışıklıklar önlenmektedir.

Belediye kurulmasında, 1580 sayılı Belediye Kanununda öngörülen usul basitleştirilmiş ve herkesin anlayabileceği şekilde yeniden belirlenmiştir.

Bunlara ilave olarak, doğal afetler, göç ve benzeri sebeplerle oluşturulan ve nüfusları

5000'den fazla olan yerleşim yerlerinde, İçişleri Bakanlığının teklifi ve müşterek kararname ile belediye kurulması imkânı getirilmektedir.

Madde 5- Belediye sınırlarının tespitindeki karmaşık ve uzun usul basitleştirilmektedir.

Madde 6- Belediye sınırlarının kesinleşmesi ile ilgili olarak 1580 sayılı Belediye Kanununda öngörülen 80.000'den az nüfuslu yerlerde ilçe idare kurulunun görüşü ve il idare kurulunun onayı; 80.000'den fazla nüfuslu yerlerde il idare kurulunun görüşü, valiliğin teklifi ve İçişleri Bakanlığının onayı şeklindeki usulden vazgeçilmektedir.

Yeni düzenlemeyle belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile kesinleşmektedir. İlçe içindeki belediyelerin sınırlarının tespitinde kaymakamın görüşünün alınması da öngörülmektedir.

Kesinleşen sınırların valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara tebliği ve bu durumun bir tutanakla tespitinin yapılması da öngörülerek muhtemel uyuşmazlıkların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Yeni sınır tespitine ilişkin olarak yapılan düzenlemeyle mevcuda göre daha basit ve uygulanabilir nitelikler taşıyan bir sistem öngörülmüştür.

Madde 7- Belediye sınırlarının onaylanmasında öngörülen usul, sınır uyuşmazlıklarının çözümünde de esas alınmak suretiyle, prosedür basit ve hızlı bir şekilde uygulanabilir hale getirilmektedir.

Madde 8- Bir beldenin tamamının veya bazı kısımlarının komşu bir belde ile birleşmesi, köylerin veya köy kısımlarının komşu bir beldenin yerleşim yeri ile birleşmesi durumlarında uygulanan birleşme ve ayrılma usul ve esasları basitleştirilmektedir.

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 5 inci maddesinde öngörülen sınır değişikliklerinde belde halkına önceden danışılması şartına istinaden, birleşmek isteyen belde veya belde kısımları ile köy veya köy kısımlarında halkın oyuna başvurulması ve yapılan oylamanın sonucuna göre dosyanın, valilikçe iltihak olunacak belediyeye gönderilmesi, birleşmenin, belediye meclisinin otuz gün içerisinde vereceği karar ile gerçekleşmesi öngörülmektedir. Belediye meclisi birleşme talebini reddettiği takdirde, kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde talep sahiplerinin yapacakları itiraz üzerine, dosya, İçişleri Bakanlığınca karara bağlanmak üzere valinin görüşüyle birlikte Danıştaya gönderilecek ve talep hakkında Danıştayın bildireceği görüşten sonra 4 üncü maddedeki usule göre işlem tamamlanacaktır.

Birinci fıkranın (b) bendine göre yapılan birleşme ve ayrılmalarda esas belde nüfusunun kuruluş şartı olan 5.000'den aşağı düşmemesi gerekmektedir.

Ayrıca, birleşme ve ayrılmalarda idareler arasındaki personel, kadro, taşınır ve taşınmaz mal, hak ve borçların devrine ilişkin ayrıntılı düzenlemelerin yapılması konusunda İçişleri Bakanlığınca yönetmelik çıkarma yetkisi verilerek uygulamada karşılaşılabilecek sorunların çözümü amaçlanmaktadır.

Madde 9- Mahalle yönetimi yeniden düzenlenerek mahallenin ihtiyaçlarının tespitinde katılımcı bir anlayış benimsenmekte, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının mahalle

halkının talepleri de dikkate alınmak suretiyle belediyelerce imkânlar ölçüsünde karşılanması öngörülmektedir.

Mahalle muhtarının görev ve yetkileri yeniden tanımlanarak daha aktif hale getirilmesi ve mahalle yönetiminin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Mahalle kurulmasına ilişkin usul ve esaslar basitleştirilmiştir. Mahallenin belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile kurulması sağlanmaktadır. İlçelerde mahalle kurulmasına dair işlemlerde kaymakamın görüşünü alması esası benimsenmiştir.

Madde 10- 1580 sayılı Belediye Kanununda, belde adının değiştirilmesine ilişkin olarak getirilen belediye meclisinin ve vilayet idare heyetinin kararı, Danıştayın görüşü ve Bakanlar Kurulunun kararı şeklindeki usul basitleştirilmekte ve belde adının belediye meclisi üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğunun kararı, valinin görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilmesi öngörülmektedir.

Madde 11- 1930 yılından beri yürürlükte olan 1580 sayılı Belediye Kanununda belediye tüzel kişiliğinin hangi hallerde sona ereceğine dair açık bir düzenleme bulunmamakta idi. Bu nedenle, nüfusu 2.000' in altına düşerek kuruluş şartlarını kaybeden bir çok belediye varlığını sürdürmüş ve bunun neticesinde kaynaklar verimsiz bir şekilde kullanılmış, bu belediyeler görevlerini yapmakta acze düşmüş, çarpık kentleşme ve gecekondulaşma ciddi boyutlara ulaşmıştır. Nüfusu 2.000 in altına düşen belediyelerin, usulde paralellik ilkesi gereği kuruluş işlemlerindeki usule uygun olarak tersine işlemle kapatılabileceği düşünülse de bu yol hükümetlerce işletilememiştir.

Denizi ve Hatay illerimizde olduğu gibi bir çok belediye cadde ve sokaklarla birbirinden ayrılmış, görev ve yetkilerin kullanımı ile hizmetlerin sunumunda karmaşa yaşanmış, vatandaşlar karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak hangi belediyeye başvuracaklarını şaşırmış, imar denetimleri ve kaçak yapılaşma ile mücadele yeterince yapılamamış ve kentlerimiz hızla gecekondulaşmıştır.

Bu madde ile nüfusu 2000'in altına düşen belediyelerin tüzel kişiliğinin, Danıştayın görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile sona erdirilmesi imkânı getirilmektedir.

Ayrıca, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000'in üzerinde olan bir başka belediyenin sınırına 5.000 metreden daha yakın hale gelen belediye ve köylerin; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, yine Danıştayın görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile tüzel kişiliklerinin sona erdirilerek ilgili belediyeye katılması öngörülmektedir.

Madde ile, belediye kuruluşu için 4 üncü maddede öngörülen 5.000 nüfus şartıyla tutarlılık sağlanmakta, bununla birlikte sadece nüfusu 2.000'in altına düşen belediyelerin kapatılması öngörülmekte, dolayısıyla nüfusu 2000-5000 arasındaki belediyelerin tüzel kişiliklerini devam ettirmelerine imkân verilmektedir.

Madde 12- Belediye kurulması, kurulu bir belediyeye katılma veya belediye tüzel kişiliğinin sona erdirilmesine dair kararların uygulanma zamanı ve seçimlerin bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılması hususu düzenlenmektedir.



Madde 13- Hemşehri hukuku, katılımı ve açıklığı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek hemşehrilerin belediye kararlarına katılmaları ve hizmetlerden yararlanmalarına ilişkin yeni esaslar benimsenmiştir.

Bu madde ile 1580 sayılı Kanundan farklı olarak hemşehrilerin haklarının yanısıra sorumlulukları ve ödevleri de düzenlenerek, belediyenin kanunlara dayanarak verdiği emirlere uyma ve belediye vergi, resim, harç ve aidatlarını ödeme yükümlülüğü getirilmektedir.

Madde 14- Anayasanın 127 nci maddesine göre mahallî idarelerin görev ve yetki alanı mahallî müşterek ihtiyaçlardır. Anayasanın anılan maddesi ile Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının "Özerk Yerel Yönetimin Kapsamı" başlıklı 4 üncü maddesinde öngörülen ilkelere ve çağdaş mahallî idare vizyonuna uygun olarak belediyelerin görev ve sorumlulukları yeniden düzenlenmektedir.

Maddede, belediyelerin görev ve yetkileri tek tek sayılmak yerine hizmet alanları sayılmış ve kanunlarla açıkça başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen "mahallî müşterek" nitelikteki her türlü görev ve hizmetin belediyelerce yapılması esası benimsenmiştir.

Yeni kamu yönetimi anlayışında, mahallî idarelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlıyıcı, mahallî hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı düzenleme yapılamaması esası benimsenerek merkezî hükümetin kanunlar dışındaki düzenlemelerle belediyelerin görevlerine müdahalesi önlenmektedir.

Belediyelerin, asli görevlerinin yanında, okul öncesi eğitim kurumları açabileceği; Devlete ait her derecedeki okul binalarını yapabileceği veya bunların bakım ve onarımları ile her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyacını karşılayabileceği; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabileceği ve işletebileceği; özürlü, yaşlı ve düşkünlerin kolayca hizmet almasını kolaylaştıran tedbirler alacağı öngörülmektedir.

Madde 15- Kamu tüzel kişisi olarak belediyelerin sahip olduğu yetkiler ve imtiyazlar sayılmıştır.

Madde 16- Kamu tüzel kişisi olarak belediyelerin yararlanacağı muafiyetler belirlenmiştir.

Madde 17- Belediye meclisinin, belediyenin karar organı olduğu ve üyelerinin kanunlarda öngörülen usullere uygun olarak seçileceği; mahalle muhtarlarının kendi aralarından seçecekleri temsilciler ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, üniversiteler ve sendikalar ile gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütleri temsilcilerinin meclis ve ihtisas komisyonu toplantılarına katılarak oy hakkı olmaksızın görüşlerini belirtebilecekleri hükme bağlanmaktadır.

Yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak meclis çalışmalarında katılımcılık, saydamlık, hesap verebilirlik, hizmetten yararlananların ihtiyacına odaklılık, sivil toplum örgütlerinin önerilerinden yararlanma ve halkın bilgi edinme hakkını kullanması düşüncelerini hayata geçirecek bir sistem kurulması öngörülmüştür.



Madde 18- Belediye meclisinin görev ve yetkileri maddeler halinde sayılarak belediyelerin karar organının meclis olduğu vurgulanmaktadır.

Madde 19- Belediyelerde, meclis birinci ve ikinci başkan vekiliyle kâtip üyelerden oluşan meclis başkanlık divanının oluşumu ve seçimleri yeni esaslara bağlanmaktadır. İlk iki yıl için seçilenlerin görev süresi iki yıl, ikinci dönem için seçilenlerin görev süresi ise mahallî idareler seçimlerine kadar devam edecektir. Başkanlık divanı üyeleri meclis üyeleri arasından gizli oyla seçilmektedir

Madde 20- 1580 sayılı Kanunda öngörülen ve yılda üç defa yapılan olağan ve belirli şartların gerçekleşmesiyle yapılacak olağanüstü toplantı sisteminden vazgeçilerek, meclisin her ay olağan olarak toplanması öngörülmektedir. Yapılan değişiklik ile mahallî hizmetlerin katılımcı ve şeffaf bir anlayışla yürütülmesi ve meclis denetiminin daha etkin şekilde yapılması amaçlanmaktadır.

Belediye meclislerinin her ay toplanması sebebiyle olağanüstü toplantı yapılmasına gerek kalmadığından olağanüstü toplantı sistemine son verilmektedir.

Mahallî hizmetler ile ilgili olarak alınacak kararların halkın çıkarları doğrultusunda alınması ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına uygunluğu sağlama açısından meclislerin sık sık toplanması ve mahallî hizmetleri kendi içerisinde müzakere etmesinde fayda görülmektedir.

Ayrıca, belediye meclisinin toplantı ve kararlarının aleni olduğu, kararların halka duyurulacağı öngörülmüştür. Yönetimde açıklık ilkesinin bir gereği olarak 1580 sayılı Kanunda var olan "Gizli toplantı" kavramı yerine "Kapalı toplantı" kavramı getirilerek bu toplantıların başkanın veya üyelerden herhangi birinin gerekçeli teklifi üzerine, toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğunun kararıyla yapılabileceği öngörülmektedir.

Madde 21- Belediye meclisinin gündemi, belediye başkanı tarafından düzenlenmektedir. Gündemin meclis üyelerine en az üç gün önceden bildirilmesi ve ilanı öngörülerek meclis üyelerinin görüşmelere etkin ve hazırlıklı olarak katılmalarına imkân verilmektedir

Ayrıca, belediye meclis üyelerinin de gündemin belirlenmesi konusunda söz sahibi olmaları sağlanarak katılımcı bir yöntem öngörülmekte ve başkan dışındaki üyelere de halkın dilek ve şikayetlerini meclis gündemine getirme imkânı tanınmaktadır.

Madde 22- Belediye meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanması ve katılanların çoğunluğuyla karar vermesi öngörülerek meclisin karar vermesi kolaylaştırılmaktadır. Ancak, meclisin bir konuda karar alabilmesi için gerekli olan sayı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamayacaktır. Karar alma mekanizmasında bu şekilde bir baraj konulmak suretiyle kararların belirli bir katılım düzeyi ile alınması öngörülerek yönetimde meşruiyet ilkesi gözetilmektedir.

Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanının bulunduğu tarafın çoğunluk sayılacağı hükme bağlanarak çözümsüzlük ve meclisin kilitlenmesi önlenmektedir. Gizli oylamada eşitlik çıkması durumunda ise doğal olarak oylamanın tekrarlanması, yapılacak yeni oylamada da eşitliğin bozulmaması durumunda yine meclisin kilitlenmesini önlemek maksadıyla kur'a çekilerek karar verilmesi sağlanmaktadır.

Maddedeki "Meclis toplantılarında toplantı yeter sayısı olan salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, başkan, gün ve saatini tespit ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, hazır bulunan üyelerle yapılır." hükmüyle meclisin karar alma sürecinin kesintisiz olarak işlemesi öngörülmüştür.

Gizli oy kullanmaya fiziki bakımdan engeli bulunan herhangi bir üyenin, meclis üyeleri arasından tayin edeceği vekil eliyle oyunu kullanmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde ile oylama usulleri de düzenlenerek oylamanın gizli, işaretle veya ad okunarak yapılabileceği hüküm altına alınmış, katılımı arttırmak ve üyelerin bilgi sahibi olmasını sağlamak maksadıyla gelecek toplantıda meclis kararlarının meclis üyelerinin bilgisine sunulması sistemi getirilmektedir.

Madde 23- Madde ile 1580 sayılı Belediye Kanununda belediye meclisi kararlarının kesinleşmesi için öngörülen onay sistemine son verilerek yeni yöntem benimsenmiştir. Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarının bir daha görüşülmesini isteyebilecek, buna gerek görmemesi durumunda karar kendiliğinden kesinleşecektir. Belediye başkanınca tekrar görüşülmesi istenen herhangi bir karar, belediye meclisinde üye tam sayısının salt çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde kesinleşmektedir. Belediye başkanı, bu şekilde kesinleşen kararların iptali ve yürütülmesinin durdurulması için on gün içinde idarî yargı mercilerine başvurabilmektedir.

Belediye başkanından ayrı olarak ilde vali ve ilçede kaymakama hukuka aykırı gördüğü meclis kararları aleyhine yargı mercilerine başvurma yetkisi verilmektedir. Yeni getirilen sistem ile belediyeler üzerinde uygulanan önemli vesayet uygulamalarından birisi olan meclis kararlarının mülki idare amirlerince onayından vazgeçilmekte sadece bu kararların anılan makamlara gönderilmesi öngörülmektedir.

Madde ile getirilen bir başka yenilik de meclis kararlarının özetlerinin toplantıyı izleyen en geç yedi gün içinde halka duyurulmasıdır. Kararların halka duyurulması yoluyla ülkemizde eksikliği hissedilen kamuoyu denetiminin etkinleştirilmesi ve halkın yönetime katılmasının özendirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 24- İhtisas komisyonları yeniden düzenlenerek bir taraftan toplumsal birikimin belediyelerimize yansıtılması, diğer taraftan katılımın artırılması ve bu komisyonların etkililiğini sağlayacak bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır. İhtisas komisyonları yoluyla kararların tartışarak alınması, kararların mecliste görüşülmeden önce komisyonlarda olgunlaştırılması ve ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşlerinin alınması sağlanmaktadır.

Ülkemizde imara ilişkin sorunların önem ve önceliğini koruduğu gözönünde bulundurularak nüfusu 50.000'in üzerindeki belediyelerde imar komisyonlarının kurulması zorunlu hale getirilmektedir. Diğer komisyonların çalışma süreleri meclisin toplantı süresiyle sınırlı olmasına rağmen aynı düşünceyle imar komisyonunun çalışmaları süreye tâbi tutulmamış ve hıvaile edilen işlerin, bir ay içinde sonuçlandırması öngörülmektedir işlerin aylarca sürüncemede kalmasının önlenmesi hedeflenmiştir. Ayrıca, komisyonların etkin ve verimli çalışmalarını temin için uzman kişilerden de faydalanma imkânı getirilerek kararların daha sağlıklı olarak alınması amaçlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarının çalışma sisteminde olduğu gibi ihtisas

komisyonlarının görev alanına giren işlerin ilgili komisyonda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanması sistemi getirilmek suretiyle meclis üyelerinin kararlara etkin bir şekilde katılımı da sağlanmaktadır.

Meclis kararlarında olduğu gibi komisyon raporlarının halka duyurulması ve isteyenlere belediye meclisince tespit edilecek bedel karşılığında verilmesi öngörülerek halkın denetimi amaçlanmaktadır.

Madde 25- Bu Kanun ile getirilen en önemli yeniliklerden biri de nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, bir önceki yıl gelir ve giderleri ile hesap ve işlemlerin denetimini yapmak üzere denetim komisyonu kurulmasıdır. Böylece, meclis üyelerinin özel idare işleriyle ilgili olarak daha iyi bilgi edinmeleri ve bunun sonucunda elde edilen verilerle meclisin bilgi edinme ve denetim yollarının daha etkili bir şekilde işletilmesi de mümkün olabilecektir.

Komisyon belediye binası içinde belediye başkanı tarafından tayin edilen yerde çalışır ve çalışmalarında uzman kişi ve kuruluşlardan yararlanabileceği gibi kamu kuruluşları personelinden de faydalanabilir.

Madde 26- Belediye meclisinin, faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla bilgi edinme ve denetim yetkisini kullanmasının şartları düzenlenmiş ve faaliyet raporunun reddedilmesi durumunda uygulanacak prosedür belirlenmiştir.

Madde 27- Belediye başkanı ve meclis üyelerinin kendileriyle veya ikinci derece dahil kan ve kayın bısımlarıyla ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamayacakları hüküm altına alınmak suretiyle meclis kararlarının objektif ve tarafsız bir şekilde alınmasına imkân sağlanmaktadır.

Madde 28- Belediye başkanı ve belediye meclis üyelerinin, görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle belediye ve bağlı kuruluşlarından doğrudan veya dolaylı olarak iş alamaması, belediye nezdinde komisyonculuk ve temsilcilik yapamaması hükme bağlanarak nüfuz istismarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 29- Belediye meclisi üyeliğinin sona erme halleri düzenlenmektedir.

Madde 30- Bu Tasarı ile getirilen yeniliklerden biri de belediye meclisinin feshini gerektiren sebeplerin sınırlandırılmasıdır. Böylece serbest seçimle oluşan belediye meclislerine rahat çalışma ortamının sağlanmasına öncelik verilmiştir.

Madde 31- Belediye meclisinin herhangi bir sebeple görevini yapamaz duruma gelmesi hâlinde; yedek üyelerin getirilmesinden sonra meclis üye tam sayısının yarısından aşağı düşmesi, Danıştay tarafından feshi veya meclis toplantılarının ertelenmesi, İçişleri Bakanın tarafından geçici olarak görevden uzaklaştırılması hallerinde, meclis çalışabilir duruma gelinceye veya yeni meclis seçimi yapılmacaya kadar, meclis görevinin belediye encümeni tarafından yürütülmesi öngörülerek suretiyle belediye hizmetlerinin kesintisiz olarak sürdürülmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 32- Belediyenin karar organı olarak önemli görev ve sorumluluklar verilen belediye meclisinin üyelerine, İçişleri Bakanlığınca belirlenecek üst sınırları aşmamak

şartıyla, meclislerce belirlenecek miktarda huzur hakkı verilmesi imkânı getirilmektedir. Ayrıca meclis üyelerinin hastalık izinleri ve mazeret izinleri konusundaki boşluk doldurularak yeni esaslara bağlanmaktadır.

Madde 33- Belediye encümeni, Kanunda öngörülen belediye teşkilât yapısına uygun olarak yeniden düzenlenmektedir. Yeni düzenlemeyle encümen idarî bir organ olarak düzenlenmekte; encümenin uzmanlık niteliği güçlendirilerek yürütmeye ilişkin daha dinamik bir karar alma mekanizması öngörülmektedir. Ayrıca, belediye meclisince seçilmiş üyelerin de encümene katılması sağlanarak katılım ilkesinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 34- Encümenin görev ve yetkileri yeniden düzenlenerek yürütme organı olma niteliği daha netleştirilmekte ve belediye meclisine ilişkin hükümlerle tutarlılık içinde, 1580 sayılı Kanunla öngörülen meclis yerine karar alma yetkisi tümüyle kaldırılmaktadır. Sonuç olarak karar organı olan meclis ile yürütme organı olan encümen arasındaki ayırım netleştirilmiştir.

Madde 35- Encümenin haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanması, belediye başkanının acil durumlarda encümeni toplantıya çağırması, encümenin üye tam sayısının çoğunluğuyla toplanması ve katılanların çoğunluğuyla karar alması, çekimser oy kullanılamaması, encümen gündeminin hazırlanması ve encümende belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konuların görüşülememesi gibi hususlar düzenlenmiştir. Ayrıca, encümene havale edilen konuların bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanması zorunluluğu getirilerek sorunların sürüncemede bırakılması önlenmektedir.

Madde 36- Encümen üyelerinin ödenekleri katsayı sistemine bağlanarak yeniden düzenlenmektedir. Böylece, ödenekler konusunda da bir standart sağlanmaktadır.

Madde 37- Belediye idaresinin başı olarak belediye başkanının hukukî statüsü tanımlanmaktadır.

Düzenleme ihtiyacı duyulan bazı yenilikleri de içermektedir. Belediye başkanı hakkında düşürülme kararı verildiği takdirde bir sonraki seçimde aday olamaması bunlardan birisidir. Keza belediye başkanlarının profesyonel spor klüplerinde başkanlık veya yöneticilik yapması engellenmek suretiyle sadece başkanlık görevine yoğunlaşmaları amaçlanmaktadır.

Madde 38- Belediye başkanının görev ve yetkileri, Tasarı ile öngörülen diğer hükümlere uygun olarak ayrıntılı şekilde yeniden düzenlenmektedir.

Madde 39- Belediye başkanlarının ödenekleri konusundaki belirsizlik giderilerek başkan ödeneği, belediyelerin nüfus gruplarına göre katsayı sistemine bağlanarak başkanlar için günün şartlarına uygun adil ve dengeli bir ücret sistemi kurulmaktadır.

Ayrıca, belediye başkanının hastalık nedeniyle veya görevli ve izinli ayrılışlarında ödeneğinin ödenmesi; sosyal hakları ve belediye başkanlığına seçilenlerin sosyal güvenlik kurumlarıyla ilişkilendirilmesi ve emekliliklerine açıklık getirilmektedir.

Madde 40- Belediye başkan vekilinin seçilmesi, yetkileri ve başkan vekili ödeneği yeniden düzenlenmektedir.

Madde 41- Yeni kamu yönetimi anlayışı doğrultusunda belediyelerimizde stratejik yönetim uygulanmasına geçilmesi, stratejik planların seçimlerden hemen sonra yapılması ile gelecek yönelimli ve hizmetlerin sonucuna odaklı bir yönetim anlayışının oluşturulması öngörülmektedir.

Stratejik yönetimle şehirlerimizin geleceğinin altyapı, ulaşım, çevre gibi temel hizmetler açısından uzun vadeli olarak planlanması ve çalışma programlarının bu planlara göre yapılması öngörülmektedir.

Stratejik planların, beldede bulunan üniversitelerin, meslek odalarının ve konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri de alınarak hazırlanması, böylece kentlerimizin geleceği hakkında halkımızın da söz sahibi olması imkânı getirilmektedir.

Madde 42- Hizmetlerin aksamadan hızlı, verimli ve etkili yürütülmesi amacıyla yetki devri uygulaması kamu yönetiminde vazgeçilmez bir yöntemdir. Madde ile belediye başkanlarının, yetkilerinden uygun gördüklerini başkan yardımcılara ve diğer yöneticilere devretmesine imkân tanınmaktadır.

Madde 43- Madde ile belediye başkanı ve yakınlarının, belediye ile ihtilaflı olduğu durumlarda, belediye adına başkana karşı dava açılması ve bu davada belediyenin temsil edilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. 1580 sayılı Kanunun önemli bir eksiği olan belediyenin kendi başkanına veya yakınlarına karşı temsili konusundaki belirsizlik ve bunun neden olduğu sakıncalar ortadan kaldırılmaktadır. Madde gereğince belediyenin hakları başkana karşı bile güvence altına alınmakta, ayrıca temsil yetkisi verilen kişilerin görevlerini yapmaması durumunda haklarında yapılacak cezai takibat ve yaptırımlar da bu maddede hükme bağlanmaktadır.

Madde 44- Belediye başkanlığı görevinin sona ermesiyle bunun nedenlerine ilişkin hususlar ve bu durumda uygulanacak usul düzenlenmektedir.

Madde 45- Belediye başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması, tutuklanma ve görevden uzaklaştırma hallerinde, meclisin başkan veya başkan vekili seçmesi ve bunun usulü düzenlenmektedir.

Başkan veya başkan vekili seçimine ilişkin olarak en fazla dört tur oylama yapılması ve dördüncü turun sonunda başkanın seçilmesini temin edecek, mecliste kilitlenme ve gruplaşmayı önleyerek uzlaşmayı teşvik edecek bir seçim sistemi öngörülmektedir.

Ayrıca, belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin en geç on beş gün içinde tamamlanması zorunlu hale getirilerek seçim yapılmadığı takdirde belediye meclisinin kendisine kanunla verilen görevleri yapmamasına ilişkin hükümlerin uygulanması öngörülerek başkan veya başkan vekili seçiminin bir an önce yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 46- Madde ile belediye başkanlığının herhangi bir sebeple boşalması ve belediye meclisinin yeni belediye başkanını veya başkan vekilini seçememesi durumunda belediye başkanlığına, seçim yapılmıncaya kadar büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılması öngörülmektedir. Belediye başkanlığına görevlendirileceklerin ilgili kanunla getirilen belediye başkanı seçilme yeterliğini taşıması gerektiği de ayrıca hükme bağlanmaktadır.

Madde 47- Maddeyle mahallî idarelerin organlarının veya bu organların üyelerinin görevden uzaklaştırılması konusunda Anayasada öngörülen şartlara uygun ve ayrıntılı bir düzenleme getirilmektedir. Görevden uzaklaştırma işleminin üç ayda bir gözden geçirilmesi ve devamında kamu yararı bakımından fayda görülmeyen görevden uzaklaştırma tedbirinin sona erdirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

Görevden uzaklaştırma tedbirinin sona erdirilmesi hususunda, İçişleri Bakanına tanınan takdir yetkisi sınırlandırılarak objektif esaslara bağlanmaktadır. Yapılacak soruşturma veya kovuşturma sonunda görevden uzaklaştırılan belediye organları veya bu organların üyeleri hakkında; 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmemesi, takipsizlik, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması halinde görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılması zorunlu hale getirilmek suretiyle keyfî uygulamaların da önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Ülkemizin de imzalayarak kabul ettiği Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına uygunluğu sağlamak ve mahallî idarelerin özerkliğini korumak maksadıyla merkezî idareye tanınan görevden uzaklaştırma yetkisinin uygulanma şartları ve devamı süresince uyulması gereken kurallar da bu madde ile düzenlenmektedir.

Bunlara ilave olarak, memurlarda olduğu gibi görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevine iade edilinceye kadar, almakta olduğu aylık ödeneğin üçte ikisinin ödenmesi ve diğer sosyal hak ve yardımlardan faydalanması hüküm altına alınmıştır.

Madde 48- Belediyeler için ihtiyaçlara göre değişebilen esnek bir teşkilât yapısı öngörülerek mahallî hizmetlerin etkili, verimli, hızlı, saydam ve vatandaş ihtiyaçlarına odaklı bir şekilde sunulması düşünülmüştür.

Madde ile belediye teşkilâtının; beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile İçişleri Bakanlığınca belirlenecek norm kadro sistemine uygun olarak kurulması öngörülmektedir. Yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinin her belediyede zorunlu olarak kurulması; sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları ve hukuk işleri birimleri ile ihtiyaç duyulan diğer birimlerin belediye meclisinin kararı ile kurulmasına imkân tanınmaktadır.

Ayrıca, kurulmuş birimlerin kaldırılması veya başka bir birim ile birleştirilmesi hususunda belediye meclislerine yetki verilerek esnek ve gelişmeye açık bir teşkilât yapısının oluşturulabilmesi öngörülmektedir.

Madde 49- Belediyelerin görevli ve yetkili olduğu hizmetlerin memurlar, diğer kamu görevleri ve işçiler eliyle yürütülmesi; kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurların, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle belediyede uzun süreli olarak görevlendirilmesi imkânı getirilmektedir.

Belediyede, norm kadroya uygun olarak uzmanlık gerektiren çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, sosyal ve ekonomi, kültür ve sanat, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında tabip, uzman tabip, veteriner, avukat, mühendis, çözümlüyeçil ve programcı, ebe, hemşire, teknisyen, tekniker ve benzeri uzman ve teknik elemanların sözleşmeli olarak çalıştırılmasına imkân sağlanmakta; bunlara ödenecek

ücretlerin Bakanlar Kurulunca belirlenecek sınırlar çerçevesinde belediye meclislerince kararlaştırılması öngörülmektedir.

Yıllık toplam personel giderleri toplamının, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerine oranlanması ve bu miktarın her yıl yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın nüfusu on binin altında olan belediyelerde % 40'ını diğerlerinde ise % 30'unu aşmaması ilkesi benimsenerek personel giderlerinin artışının önlenmesi amaçlanmıştır.

Meclis üyeleri arasından başkan yardımcılığı kadrolarına görevlendirme yapma uygulaması da yeniden düzenlenerek devam ettirilmektedir.

Madde ile ayrıca, sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç olmak üzere, belediye çalışanlarına, başarı durumlarına göre yılda iki defa ikramiye verilmesine imkân sağlayan bir hüküm getirilerek belediyelerimizde nitelikli personel çalıştırılmasının özendirilebileceği düşünülmüştür.

Madde 50- Beldelerde, belediyelerce sunulan mahalli hizmetlere ilişkin olarak esenlik, sağlık, huzur ve düzeni sağlamak, belediye karar organlarıncı alınan kararları, emirleri ve yasakları uygulamak üzere belediye zabıtası kurulması öngörülmektedir. Doğaldır ki belediye zabıtasına tanınan yetkiler genel asayiş ve güvenliğe ilişkin olarak alınacak tedbirleri kapsamamaktadır.

Zabıta teşkilâtının görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşımaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimlerin, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 51- İtfaiye teşkilâtının kurulması da norm kadro sistemine uygun olarak yapılacaktır.

İtfaiye çalışanlarının görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşımaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimlerin, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir. Çalışma koşulları dikkate alınarak itfaiye personelinin yangın söndürme işlerinde fiilen çalışanlara belediye meclisi tarafından belirlenecek üst sınırı aşmamak şartıyla fazla çalışma ücreti ödenmesi imkânı getirilmektedir.

Madde 52- Deprem, su baskını, yangın ve diğer benzeri doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak konusunda merkezî idarenin tek başına yeterli olamayacağı kabul edilmelidir. Nitekim 17 Ağustos 1999 tarihinde meydana gelen Marmara Depremi mahalli idarelerimizin acil durum yönetim kapasitelerinin artırılması ve özel idarelerle birlikte belediyelerimize yeni sorumluluklar verilmesi gereğini açıkça ortaya koymuştur. Bu düşüncelerden hareketle belediyelerin afet ve acil durum planlarını yapması, bu amaçla bütçelerine ödenek koyması, gerekli ekip ve donanımı hazırlaması ve personelinin eğitmesi zorunlu hale getirilmektedir. Madde ile belediyelerin görev alanı dışında meydana gelen afetlere yardım ve destek sağlaması da hükme bağlanmıştır.

Madde 53- Yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak, halen uygulanmakta olan ve işleyiş itibarıyla etkinliği kalmayan denetim sistemi ve teknikleri değiştirilerek denetim yeniden düzenlenmektedir.

Öngörülen yeni denetim sistemi ile idarenin ve çalışanların hatalarını bulma yönünde yoğunlaşan denetim anlayışına son verilmektedir. Yapılacak denetim faaliyetleri ile muhtemel hata alanları tespit edilerek belediye yönetimi ve çalışanlar hata yapmadan önce eğitilecek ve uyarılacaktır. Denetim daha çok gelecek yönelimli ve hizmetlerin yürütülmesindeki süreçlerin kontrolü şeklinde olacaktır.

Denetim faaliyetlerinde öngörülen ikinci amaç ise, faaliyetlerin ve sonuçlarının mevzuata, kurumsal strateji ve başarı ölçütleriyle hedeflere; ulusal politika ve standartlara uygunluk açısından değerlendirilmesi ve raporlanmasıdır.

Denetim raporlarının kamuoyuna açıklanması öngörülerek meclis ve kamuoyu denetimi etkin hale getirilmektedir.

Madde 54- Denetimin kapsam ve türlerini düzenleyen bu madde ile denetimin kapsamı iş ve işlemlerin hukuka uygunluğu, malî kontrol ve performans ölçümü olarak belirlenmektedir. Bu üç unsuru içeren denetim, iç denetim ve dış denetim olarak yapılacaktır.

İç denetim, belediye başkanı veya görevlendireceği iç denetçiler; dış denetim, Sayıştay tarafından yapılacaktır. Mali iş ve işlemler üzerinde İçişleri Bakanlığınca uygulanan mevcut denetim kaldırılmaktadır.

Dış denetimin ikinci boyutu olan malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemler ise, idarenin bütünlüğüne, kalkınma planı ve stratejilere, merkezî idare tarafından belirlenen standart, ilke ve politikalara uygunluk açısından İçişleri Bakanlığı tarafından denetlenecektir.

Denetim sonuçlarının etkin bir şekilde takibini sağlamak için denetim raporlarının meclise sunulması ve kamuoyuna açıklanması sistemi getirilmektedir.

Madde 55- Belediyelerde uygulanan bir başka denetim sistemi de faaliyet raporları yoluyla yapılan denetimdir. Faaliyet raporlarının hazırlanması ve içeriği Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41 inci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre faaliyet raporu; stratejik plan ve performans hedeflerine göre yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini açıklayacak şekilde hazırlanacaktır.

Hazırlanan faaliyet raporu mart ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Raporun bir örneği İçişleri Bakanlığına gönderilir ve kamuoyuna da açıklanır.

Madde 56- Tasarı ile getirilen yeni bir denetim ve kontrol yöntemi de müdahale sistemidir. Halen merkezî idare tarafından yürütülen ve çıkarılacak kanunlarla belediyelere devredilecek olan hizmetlerle diğer belediye hizmetlerinin ciddi bir şekilde aksatıldığı ve bu aksamanın bakiin sağlık, huzur ve esenliğini hayati derecede olumsuz etkilediğinin ilgili bakanlığın talebi üzerine yetkili hukuk hakimince tespit edilmesi durumunda İçişleri Bakanlığınca aşağıda belirtilen müdahale yetkisi verilmektedir. İçişleri Bakanlığı aksatılan hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek aksamanın giderilmesini ilgili belediyeden isteyecektir. Verilen bu süreye rağmen herhangi bir olumlu gelişme sağlanamadığı takdirde

Bakanlık, belediyenin bulunduğu ilin valisini görevlendirerek aksayan hizmetin görülmesini isteyecek, vali öncelikle belediyenin ve ihtiyaca göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını kullanarak aksamayı ortadan kaldıracaktır.

Bu düzenlemenin amacı, mahallî hizmetlerde meydana gelebilecek aksamalardan dolayı halkın hayatının zorlaşmasını önlemek, kamu hizmetlerinin kesintisiz sunumunu sağlamak, hizmetlerde meydana gelecek aksamalar sebebiyle, merkezî idarenin harekete geçebilmesine imkân vermektir. Diğer taraftan müdahale, hizmetlerde meydana gelen aksamanın halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayati ölçüde olumsuz etkilediğinin yetkili mahkemece tespit edilmesi şartına bağlanarak merkezî hükümetin siyasi sebeplerle belediyelere müdahalesi önlenmektedir.

Madde 57- Denetimin yapılması ve faaliyet raporunun hazırlanmasında bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve diğer kanunlarda öngörülen hükümlerin uygulanacağı belirtilerek ilgili kanunlara atıf yapılmaktadır.

Madde 58- Bu Tasarı ile birlikte mahallî idarelerin yetkili ve görevli oldukları kamu hizmetlerinde önemli artışlar olmaktadır, Bu nedenle, Anayasanın 127 nci maddesi ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 9 uncu maddesinde getirilen ilkelere uygun olarak belediyelere sorumlulukları ile orantılı gelir kaynakları sağlanmaktadır.

Bu maddede sayılan gelir kaynaklarının oran ve miktarları ise ilgili kanunlarda ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Madde 59- Madde ile belediyenin giderleri tespit edilmekte ve gider çeşitleri ayrıntılı olarak sayılmaktadır. Yapılan düzenleme ile idarî ve mali özerkliği zedelemeyecek derecede esneklik sağlanmaktadır.

Madde 60- Belediye bütçesi, stratejik planlar ile orta ve uzun vadeli hedeflere uygun olarak hazırlanan ve belediye hizmetleri için gerekli ödeneklerin tahsis edildiği yerleri gösteren önemli bir belgedir. Ayrıca, bütçe, belediyelerde meclis denetimini sağlama yollarından birisidir. Bütçenin görüşülmesi ve kabulü aşamasında meclis belediye yönetimini denetleme imkânı bulmaktadır.

Madde ile belediye bütçesi buna uygun olarak düzenlenmektedir.

Madde 61- Belediyenin bir yıllık faaliyetlerini ve her bir faaliyet için ne kadar ödenek tahsis edildiğini gösteren bütçe, belediye başkanı tarafından stratejik planlara uygun olarak hazırlanacak, encümen ve mecliste görüşülerek kabul edilecektir. 1580 sayılı Belediye Kanununda bütçenin kesinleşmesi için öngörülen kaymakam ve valinin onayına ise bu maddede yer verilmemektedir.

Madde 62- Belediyelerdeki harcama yetkisinin kullanım şartları yeniden düzenlenerek hizmetlerin daha etkili, verimli ve hızlı sunumu için bu harcama yetkisinin diğer üst yöneticilere devredilmesi imkânı getirilmektedir.

Madde 63- Kesin hesabın görüşülmesi ve karara bağlanmasının usul ve esasları belirtilmiştir.



Madde 64- Belediyelerde bütçe ve muhasebe sistemlerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasların daha ayrıntılı bir şekilde açıklanmasını temin maksadıyla İçişleri Bakanlığına yönetmelik çıkarma yetkisi verilmektedir.

Madde 65- Doğal afet, meclisin feshi ve yenisinin seçilememesi gibi sebeplerle bütçe yapılamaz veya yapılmasına rağmen kesinleşmezse, belediye hizmetlerinin aksamaması için geçen yıl bütçesinin devamına imkân tanınmaktadır.

Madde 66- Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa uygun olarak birden fazla yıla sarkan park, bahçe ve havuz bakımı; araç kiralama, temizlik ve yemek hizmetleri; bilgisayar, faks, fotokopi gibi teknolojik ürünlerin bakım ve onarımı gibi işlerde, süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen üçüncü ayın sonunu geçmemek üzere gelecek yıllara yaygın yüklenme imkânı getirilerek hizmetlerin etkili, verimli ve ekonomik olarak sunulması imkânı getirilmektedir.

Madde 67- Borçlanma ve tahvil ihracı günümüzde belediyelerin önemli gelir kaynaklarından biri haline gelmiştir. Demokratik gelişmeler ve refah artışı belediyelerin yapmakla görevli oldukları hizmetlerin miktar, nitelik ve niceliğinde önemli değişikliklere yol açmıştır.

Belediyeler artan hizmet taleplerini vergi ve benzeri malî yükümlülükler koyarak karşılayamadığından kimi zaman borçlanma zorunlu hale gelmektedir. Diğer taraftan temel alt yapı hizmetleri gibi büyük projeleri mevcut kaynaklarla gerçekleştirmek imkânsız olup bunun uzun vadeli kredilerle gerçekleştirilmesi yoluna gidilmektedir.

Ancak, belediyelerin borçlanması ve bu borçların geri ödemesinin ulusal ekonomi üzerinde yaratacağı etkiler ve ülkemizin uluslararası piyasalardaki itibarı da dikkate alınarak borçlanmanın bazı sınırlamalara tâbi tutulmasında zorunluluk görülmektedir. Bu tür sınırlamalara çağdaş demokrasilerde de yaygın olarak başvurulmaktadır.

Bu madde ile, belediyelerin dış borçlanması ve tahvil ihracı sadece yatırım programında yer alan projelerle sınırlandırılmakta; iç borçlanmaya karar verme yetkisi bütçe gelirine bağlanarak bütçe gelirinin % 10'una kadar olan iç borçlanmaların meclis kararı, % 10'un üzerindeki borçlanmaların ise meclisin üçte iki çoğunlukla vereceği kararın İçişleri Bakanlığınca onayı ile yapılması öngörülmektedir.

Belediye ve bağlı kuruluşlarının iç ve dış borç stokunun ana para ve faiz tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırımı sonucu bulunacak miktarın iki katını aşması durumunda yeni borçlanmaya izin verilmemektedir.

Madde 68- Madde ile belediyelerin düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla imarlı ve alt yapı arsalar üretmesine; toplu konut yapmasına, satmasına ve bu amaçlarla arazi satın almasına ve kamulaştırmasına imkân tanınmaktadır.

Ayrıca, belediyelerin üretilen arsaları bireylere ve kooperatiflere satması veya takas etmesi, bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla işbirliği yapması, işletme kurması, kurulmuş veya kurulacak yapı ortaklıklarına katılması, üretilen arsa ve konutların satışı hususlarında önemli düzenlemeler getirilmektedir.

Madde 69- Madde ile bir taraftan belediyelerin hizmetlerini daha etkili, verimli ve ekonomik şartlarda sunmasına ve kaynak yaratmalarına yardımcı olmak amacıyla sermaye ortaklığı kurmasına izin verilmekte; diğer taraftan kurulacak ortaklığın belediyenin görev alanıyla ilgili olması şartı getirilerek şirket kuruluşunun disiplin altına alınması ve belediyelerin haksız rekabete yol açmalarını önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Doğal olarak, madde hükmü gereğince belediyelerin kurdukları veya ortak oldukları şirketlerden, belediyenin görev alanıyla ilgili olmayan şirketleri tasfiye etmesi veya ortaklıktan çekilmesi gerekecektir.

Madde 70- Belediyelerin özelliği bulunan su, toplu taşıma hizmetleri, toplu konut uygulaması gibi özel gelir ve gideri bulunan hizmetleri, İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurmak suretiyle yapmasına imkân getirilmektedir.

Madde 71- Belediyeler ile merkezî idare kuruluşları arasındaki alacak borç ilişkileri, genellikle merkezî idare lehine düzenlenmiştir. Merkezî idare belediyelere olan borçları için faiz ödemediği halde, belediyelerden olan alacakları için yüksek oranlarda faiz almaktadır. Bu uygulama mahallî hizmetlerin aksamasına ve haksızlığa sebep olmaktadır.

Yaşanan bu sorunu kısmen de olsa çözmek amacıyla mahsup sistemi getirilerek mahallî idarelerin uğradığı mağduriyet önlenmektedir. Ayrıca, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslarının düzenleneceği yönetmeliğin hazırlanmasında İçişleri Bakanlığının olumlu görüşünün alınması zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 72- Sağlıksız ve hızlı kentleşme ülkemizin önemli sorunlarının başında gelmektedir. Kentlerimiz özellikle ülkemizin batı bölgelerinde aşırı şekilde büyümüş, fakat buna uygun sosyal imkânlarla donatılamamıştır. Büyük kentlerde trafik, hava kirliliği, yetersiz konut, çarpık yapılaşma, alt yapı hizmetleri ve benzeri sorunlar acilen çözüm beklemektedir.

Bu düşünceden hareketle büyükşehir belediyeleri ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerin kentin gelişimine uygun konut alanları, ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturmak; kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak ve restore etmek amacıyla kentsel gelişim alanları ilan etme ve uygulayabilmelerine imkân vermek kaçınılmaz hale gelmiştir. Madde bu amaçla düzenlenmiştir.

Kentsel gelişim projesi ilan edilecek yerin belediye veya belediye mücavir alan sınırları içinde bulunması ve en az 100.000 metrekare olması öngörülmektedir. Ayrıca, bu alanların, imar görmemiş alanlardan seçilmesi esas olmakla birlikte imar görmüş alanlarda da belirli şartlar dahilinde uygulanma imkânı bulunmaktadır.

Kentsel gelişim projesi uygulamaların sürüncemede kalmaması için uygulama ile ilgili olarak açılacak davaların, mahkemelerde öncelikle görüşülmesi ve üç ay içerisinde karara bağlanması öngörülmektedir.

Madde 73- Uluslararası gelişmeler ve ülkemizin Avrupa Birliği perspektifi ile birlikte belediyelerimizin uluslararası teşekküllere üye olması ve yabancı ülke belediyeleriyle ortak proje gerçekleştirebilmeleri için yeni açılımlarda bulunmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Özellikle ülke sınırları dışına taşan bazı çevre sorunlarının çözümü, sınır ötesi işbirliğini ve ortak projelerin uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle belediyelerin uluslararası teşekkül ve organizasyonlara katılması veya kurucu üye olmasında uygulanan prosedür basitleştirilerek İçişleri Bakanlığının iznine bağlanmaktadır. Belediyelerin yürüteceği uluslararası ilişkilerin, ülkenin ulusal dış politikası ile uyumunu sağlamak açısından izin zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 74- Belediye hizmetlerinin etkili, verimli, ekonomik, hızlı ve uyum içerisinde yürütülebilmesi için belediyelerin diğer mahallî idareler ve merkezî idare kuruluşları ile ortak proje gerçekleştirebilmesi ve bu amaçla kaynak aktarımında bulunma; bina, tesis, araç ve personel tahsis etme; süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere taşınmaz mal tahsis etme imkânı getirilmektedir.

Madde 75- Kentte yaşayanlar arasında hemşehrilik bilinci kent vizyonunun geliştirilmesi, kent hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirebilmek amacıyla sivil bir danışma forum ve danışma mekanizması oluşturulmasının yararlı olacağı düşünülmüştür. Kent konseylerinin sivil bir yapı olma niteliği konusunda gösterilen titizlik nedeniyle maddede ayrıntılı düzenlemeden kaçınılmış ve genel ilkeler konulmakla yetinilmiştir.

Madde 76- Maddede sayılan değişik sosyal hizmetlerin yapılmasında dayanışma ve katılım; hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliğin sağlanması amacıyla gönüllü kişilerin bu hizmetlere katılmasına ilişkin mekanizmaların oluşturulması ve buna ilişkin hususların İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 77- Belediyeler halen yazışmalarını valilik ve kaymakamlıklar aracılığıyla yürütmekte, bu durum gereksiz zaman kaybına ve hizmet sunumunda gecikmelere yol açmaktadır. Madde ile belediyelerin bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan yazışma yapmasına imkân sağlanarak hizmetlere hız kazandırılabilir.

Madde 78- Belediye sınırları içerisinde bulunan ve diğer kişi ve kurumların tasarrufu altında bulunmayan yerler belediyelerin tasarrufuna bırakılmak suretiyle mahallî hizmetlerin sunumunda kolaylık sağlamaktadır. Ancak, maddede sayılan yerlerle ilgili olarak diğer kanunlarla getirilen hükümler saklı tutulmaktadır.

Madde 79- Şehirlerarası yolcu taşıma hizmetlerinin başlangıç noktası olan ve ülkemizin sosyal hayatında önemli bir yeri bulunan otobüs terminallerinin yapılması, işletilmesi ve şehirci toplu taşıma ile uyumlu bir şekilde yürütülmesi hizmetleri de belediyelerin sorumluluğuna verilmektedir. Ayrıca, gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası özel otobüs terminali kurması ve işletmesine de belediyeler izin verecektir. Bu yetki büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde sadece büyükşehir belediyelerince kullanılacaktır.

Madde 80- Madde ile cadde, sokak, park, tesis ve benzeri yerlere ad verilmesi veya adlarının değiştirilmesiyle amblem, flama ve benzerlerinin belirlenmesi yetkisi belediyelere verilmektedir. Ancak, bu yetkinin kullanılması sınırsız olmayıp, konulacak isimlerin genel ahlâka, Türk kültürüne ve Devletin takip ettiği dış politikaya uygun olarak kullanılması gerektiği açıktır. Diğer taraftan bu ad veya sembollerin konjonktüre veya başkanlara bağlı olarak sık sık değiştirilmesini de hoş karşılamak mümkün değildir. Bu nedenle değişiklik gerektiren meclis kararlarında ağırlıklı çoğunluk aranması ve ayrıca mülki idare amirinin onayının alınması da madde ile hüküm altına alınmıştır.

Madde 81- Avukatlık ücretinin dağıtılmasına ilişkin düzenlemeler getirilmektedir.

Madde 82- Kanunda öngörülen parasal miktarların her yıl enflasyon oranında artmasını sağlamak ve para cezalarının zaman içerisinde etkisini yitirmesini önlemek amacıyla, bu miktarların, Vergi Usul Kanununda belirtilen yeniden değerlendirme katsayısı oranında artırılması imkânı getirilmektedir.

Madde 83- Bu Kanun ile belediyelere verilen yetkilerin etkili bir şekilde kullanımını temin, hizmetlerin halkın ihtiyaç ve taleplerine uygun olarak sunumunu sağlama, görev ve yetki uyumsuzluklarını önleme amacıyla maddede sayılan kanunların, bu Kanuna aykırı hükümlerinin belediyeler bakımından uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Madde 84- Belediye başkanlarının emekliliklerinde uygulanacak ek gösterge, zam ve tazminatlar objektif kriterlere ve eşdeğer görev olarak kabul edilen makam ve unvanlara bağlanmak suretiyle emekli olan belediye başkanlarının mağduriyetleri giderilmektedir. Bu amaçla 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda değişiklik yapılmaktadır.

Madde 85- Bu Kanun ile belediye hizmetlerinin etkili ve verimli bir şekilde sunulmasını temin maksadıyla bazı kanunlar veya bazı kanunların bir kısım maddeleri yürürlükten kaldırılmaktadır. Belediyeler Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamından çıkarılmaktadır. Yapılan bu düzenleme ile birlikte belediyeler ile belediyeğe bağlı kuruluş, müessese ve işletmelerin kadrolarının; ihdas, iptal ve değiştirilmesi İçişleri Bakanlığının belirlediği norm kadro sistemine uygun olarak meclis kararı ile yapılacaktır. Diğer taraftan belediyelerin memur ve işçi kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesindeki izin, onay ve vize sistemi sona ermektedir.

Bunlara ilave olarak belediye bütçelerinden sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına % 2, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ayrılan % 1 ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna % 1 pay ayrılmasına dair hükümler de kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1- Mera, yaylak, otlak, kışlak gibi yerler; kamu hizmetlerinde kullanılan veya özel mevzuatı gereğince kişilere tahsisli yerler; Orman Kanunu hükümleri dışına çıkarılan yerler ile Orman Köylerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümlerine tâbi olarak Orman Bakanlığı emrine geçen yerler dışında kalan ve 1/5000 ölçekli nazım imar planı içinde kalan hazine arazi ve arsaları, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelere, 10.000 metrekareni üzerindeki yerler büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerine bedelsiz devredilecektir.

Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait arazi ve arsaların belediyelere devri ile mahalli hizmetlerin yürütülmesi sırasında belediyelerin ihtiyaç duyduğu arsa ihtiyacı da karşılanmış olacaktır. Diğer taraftan belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan ve 1/5000 ölçekli nazım imar planı yapılmış olan yerlerdeki hazine arazi ve arsaları, belediyelere devredilmek suretiyle bu arazi ve arsalar üzerindeki kaçak yapılaşma önlenecek, mevcut kaçak yapıların tasfiyesi kolaylaşacaktır.

Belediyelerin bu yerleri kamu hizmetlerinin kullanımı dışında üçüncü kişilere satması durumunda elde edilen gelirin üçte birinin Hazineye aktarılması öngörülmektedir.

Geçici Madde 2- Madde ile bu Kanunun 49 uncu maddesinde, personel giderleriyle ilgili olarak öngörülen sınırlar ve oranlar tutturuluncaya kadar, yeni personel İçişleri Bakanlığının iznine bağlanmaktadır.

Geçici Madde 3- Bu Kanunun ilgili maddesi ile belediyeler, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamında çıkarılmakta ve kadro ihdas, iptal ve değişiklikleri belediye meclislerine bırakılmakta olduğundan norm kadro sisteminin belediyelerde uygulamasına başlayıncaya kadar, kadro ihdas ve iptal yetkisinin İçişleri Bakanlığının onayına bağlanması öngörülmektedir.

Madde 86- Yürürlük maddesidir.

Madde 87- Yürütme maddesidir.



BELEDİYELER KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, belediyenin hukukî statüsünü, kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun belediyeleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) **Belediye:** Beldenin ve belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,

b) **Belediyenin organları:** Belediye meclisini, belediye encümenini ve belediye başkanını,

c) **Belde:** Belediye teşkilâtına sahip yerleşim yerini,

d) **Mahalle:** Belediye sınırları içerisinde yer alan, ortak ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan insanların yaşadığı, tüzel kişiliği bulunmayan idarî birimi,

ifade eder.

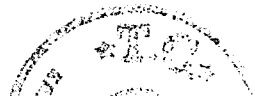
İKİNCİ BÖLÜM Belediyenin Kuruluşu ve Sınırları

Kuruluş

Madde 4- Son nüfus sayımına göre nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur.

İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit ve diğer koruma alanlarında ve yerleşik alanı kurulu bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın olan yerleşim yerlerinde belediye kurulamaz.

Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için, meskûn sahasının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına, kuş uçuşu azami 1.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının en az 5.000 ve üzerinde olması gerekir.



Bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülkî idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden buna gerek görmesi durumunda, valinin bildirimi üzerine, mahallî seçim kurulları, on beş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir.

İşlem dosyası valinin görüşüyle birlikte İçişleri Bakanlığına gönderilir. Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname ile o yerde belediye kurulur.

Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle belediye kurulabilir.

Belediye sınırlarının tespiti

Madde 5- Yeni kurulan bir belediyenin sınırları, kuruluşu izleyen altı ay içinde belediye meclisi kararıyla aşağıdaki şekilde tespit edilir:

a) Eskiden beri beldeye ait sayılan tarla, bağ, bahçe, çayır, mera, otlak, yaylak, zeytinlik, palamutluk, fundalık gibi yerler ile kumsal ve plajlar belediye sınırı içine alınır.

b) Belediye sınırlarını dere, tepe, yol gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir.

c) Belediyenin sınırları içinde kalan ve eskiden beri komşu belde veya köy halkı tarafından yararlanılan yayla, çayır, mera, koru, kaynak ve mesirelik gibi yerlerden geleneksel yararlanma hakları devam eder. Bu haklar için sınır kâğıdına şerh konulur.

d) Çizilen sınırların geçtiği yerlerin bilinen adları sınır kâğıdına yazılır. Ayrıca yetkili fen elemanı tarafından düzenlenen kroki sınır tespit tutanağına eklenir.

Sınırların kesinleşmesi

Madde 6- Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile kesinleşir. İlçenin mülki sınırları içinde bulunan belediyelerin sınırlarının onayında kaymakamın görüşü alınır.

Kesinleşen sınırlar, valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara gösterilir ve durum bir tutanakla belirlenir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği belediyesine, mahallî tapu dairesine, il özel idaresine ve o yerin mülkî idare amirine gönderilir.

Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça beş yıl süre ile değiştirilemez.

Sınır uyuşmazlıklarının çözümü

Madde 7- Bir il dahilindeki beldeler veya köyler arasında sınır uyuşmazlığı çıkması halinde ilgili belediye meclisi ve köy ihtiyar meclisinin görüşleri otuz gün süre verilerek istenir. Vali, bu görüşleri değerlendirerek sınır uyuşmazlığını karara bağlar. Bunlardan ilçelere ait olanlar hakkında kaymakamın görüşü alınır.

İl ve ilçe sınırlarının değiştirilmesini gerektirecek sınır uyuşmazlıklarında, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uygulanır.

Birleşme ve ayrılmalar

Madde 8- Birleşme ve ayrılmalarda;

- a) Bir beldenin tamamının diğer belde ile birleşmesi,
- b) Bir beldenin bazı kısımlarının komşu bir beldenin yerleşim yeri ile birleşmesi,
- c) Köylerin veya köy kısımlarının komşu bir beldenin yerleşim yeri ile birleşmesi,

hallerinde, iltihak olunacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın, birleşmek isteyen köy veya belde kısmında yapılan oy verme sonucuna ait evrak, valilikçe iltihak olunacak belediyeğe gönderilir. Belediye meclisi evrakın gelişinden itibaren otuz gün içerisinde istek hakkındaki kararını verir ve birleşme gerçekleşir. Birleşme talebinin belediye meclisi tarafından reddi durumunda, kararın tebliğinden itibaren on beş gün içinde istek sahiplerinin itirazı üzerine, valinin görüşüyle birlikte dosya, İçişleri Bakanlığı tarafından Danıştaya gönderilir. Danıştayın görüşü üzerine 4 üncü maddedeki usule göre işlem tamamlanır.

Birinci fıkranın (b) bendine göre yapılan birleşme ve ayrılmalarda esas belde nüfusunun 5 000'den aşağı düşmemesi şarttır.

Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerindeki durumlarda bu idareler arasında; personel, kadro, taşınır ve taşınmaz mal, hak ve borçların devrine ilişkin esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

Birleşme ve ayrılma işlemlerinde bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 4 üncü madde hükmüne göre işlem yapılır.

Mahalle ve yönetimi

Madde 9- Mahalle, muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir.

Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı ve valinin onayı ile olur. İlçe ve bağlı belediyelerinde kaymakamın görüşü alınır.

Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek ve diğer kurumlarla iş birliği yapmak, kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür.

Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için gerekli yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini gözönünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.

Belde adının değiştirilmesi

Madde 10- Bir beldenin adı, meclis üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilir. Bu karar Resmi Gazetede yayımlanır.

Tüzel kişiliğin sona erdirilmesi

Madde 11- Belediye sınırı veya meskun sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin memur ve işçileri kadro ve pozisyonlarıyla birlikte, taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.

Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyeler, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile köye dönüştürülür. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin tasfiyesi il özel idaresi tarafından yapılır. Bu belediyenin taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları ilgili köy tüzel kişiliğine intikal eder. İntikal eden borçların karşılanamayan kısımları il özel idaresi tarafından üstlenilir ve vali tarafından İller Bankasına bildirilir. İller Bankası bu miktarı, takip eden ayın genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının belediyelere ayrılan kısmından keserek ilgili il özel idaresi hesabına aktarır.

Memur ve işçiler, kadro ve pozisyonlarıyla birlikte kadro şartına bağlı olmaksızın il özel idaresinin kadrolarına atanır.

Kurulma, katılma ve sona erdirmeye kararlarının uygulanması

Madde 12- 4 üncü, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 10 uncu maddelerde belirtilen kararlar kesinleşme tarihini takip eden yılın 1 Ocak gününden itibaren yürürlüğe girer. 4 üncü maddeye göre belediye kurulan yerlerde 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 29 uncu maddesine göre seçim yapılır.

8 inci maddede geçen birleşme ve ayrılmalara, 9 uncu maddede geçen mahalle kaldırılmasına, 11 inci maddede geçen belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumuna göre yapılır.

Hemşehri hukuku

Madde 13- Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır.

Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda, üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.

Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin, kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç ve aidatlarını ödemekle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Belediyenin görev ve sorumlulukları

Madde 14- Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki her türlü görev ve hizmeti yapar, gerekli kararları alır, uygular ve denetler.

Belediye öncelikle, imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor, sosyal hizmet ve yardım, evlendirme, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar.

Belediye, okul öncesi eğitim kurumları açabilir; Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile yapılmış binaların bakım ve onarımını yapabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihi dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir, bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir.

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda, özür, yaşlı, düşkün ve dar gelirli durumuna uygun yöntemler uygulanır.

Belediyenin görev ve yetki alanı, belediye sınırları içidir.

Belediyenin yetkileri ve imtiyazları

Madde 15- Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.

b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek,

c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek,

d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak,

e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere belediye sınırları içinde; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; kullanılmış sular ile yağmur sularının uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek,

f) Belediye sınırları içinde toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.

g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

h) Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisinde taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek,

i) Borç almak, bağış kabul etmek,

j) Toptancı ve perakendeci halleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha ve yat limanları kurmak, işletmek, işlettirmek; gerçek ve tüzel kişilerin belediye sınırları içinde hal açmasına izin vermek.

k) Motorlu taşıt muayene ve emisyon ölçümü yapmak veya yaptırmak,

l) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı on milyar Türk Lirasının altında olan dava konusu işlerin, anlaşmalı tasfiyesine karar vermek,

m) İkinci ve üçüncü sınıf gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak,

(e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetler münhasıran belediyenin hakkıdır. Bu hizmetlere ait hak ve imtiyazların devri genel hükümlere göre yapılır. Belediye, toplu taşımaya ilişkin hizmetlere ait hakkını, kiralayabileceği gibi imtiyaz oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle de kullanabilir.

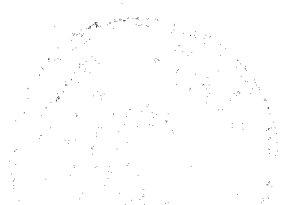
Belediye, belde sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır.

Belediye vergileri, resimleri, harçları ve proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, şarhı bağışlar ile kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.

Belediyenin muafiyetleri

Madde 16- Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmaz malları ile bunların inşaa ve kullanımları her türlü vergi, resim, harç ve katkı paylarından muafır.



İKİNCİ KISIM
Belediyenin Organları

BİRİNCİ BÖLÜM
Belediye Meclisi

Belediye meclisi

Madde 17- Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur.

Mahalle muhtarlarının, belediye meclisi üye tam sayısının beşte biri oranında her yıl kendi aralarından seçeceği temsilci, belediye meclisinin fahri üyesidir. Fahri üyeler, meclis ve ihtisas komisyonu toplantılarına katılarak görüşlerini belirtebilir, ancak oy kullanamaz.

Ayrıca, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversite ve sendikalar ile gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev alanları ve faaliyet konularının görüşüldüğü meclis ve ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.

Belediye meclisinin görev ve yetkileri

Madde 18- Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Stratejik plan ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek,
- b) Bütçe ve kesin hesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak,
- c) Belediyenin imar planlarını görüşmek ve onaylamak,
- d) Borçlanmaya ve tahvil ihracına karar vermek,
- e) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın akar haline getirilmesine izin; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi yirmi beş yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı ayni hak tesisine karar vermek,
- f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesi belirlemek,
- g) Şartlı bağışları kabul etmek,
- h) Miktarı iki milyardan on milyar Türk Lirasına kadar dava konusu olan belediye alacaklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek,
- i) Bütçe içi işletmeler ile Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına, kurulmuş veya kurulacak ortaklıklara katılmaya veya ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek,

j) Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek,

k) Encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek,

l) İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecek norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek,

m) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek,

n) Meydan, cadde, sokak ve parklara ad vermek,

o) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek,

p) Yurt içindeki ve yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına ve kardeş kent ilişkileri kurulmasına karar vermek,

r) Ulusal ve uluslararası alanda iş birliği yapılan kentler arasında ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla İçişleri Bakanlığının izni ile kültür, sanat ve spor gibi alanlarda karşılıklı işbirliğinde bulunulmasına; arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya takas etmeye karar vermek,

s) Fahri hemşehricilik payesi ve beratı vermek,

t) Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.

Meclis başkanlık divanı

Madde 19- Belediye meclisi, seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanır. Meclis bu toplantıda, üyeleri arasından, gizli oyla meclis birinci ve ikinci başkan vekili ile iki kâtip üyeyi ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçer. İlk iki yıldan sonra seçilecek başkanlık divanı yapılacak ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yapar.

Meclis başkanlık divanı seçimi üç gün içinde tamamlanır.

Belediye meclisine belediye başkanı, bulunmaması durumunda meclis birinci başkan vekili, onun da bulunmaması durumunda ikinci başkan vekili başkanlık eder. Ancak yıllık faaliyet raporunun görüşüldüğü meclis toplantısı meclis başkan vekilinin başkanlığında yapılır.

Başkanlık divanında boşalma olması durumunda kalan süreyi tamamlamak üzere yenisi seçilir.

Meclis başkanı, meclis çalışmalarında düzeni sağlamakla yükümlüdür.

Belediye meclisinin çalışmalarına ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Meclis toplantısı

Madde 20- Belediye meclisi, her ayın ilk haftası, meclis tarafından önceden belirlenen günde, mutlak toplantı yerinde toplanır. Ekim ayı toplantısı dönem başı toplantısıdır.

Bütçe görüşmesine rastlayan toplantı süresi en çok yirmi gün, diğer toplantıların süresi en çok beş gündür.

Mutlak toplantı yeri dışında toplanılmasının zorunlu olduğu durumda üyelere ve mahallin mülki amirine önceden bilgi vermek kaydıyla meclis başkanının belirlediği yerde toplantı yapılır. Ayrıca, toplantının yeri ve zamanı mutlak usullerle belde halkına duyurulur.

Belediye meclisinin toplantıları açıktır. Meclis başkanı veya üyelere herhangi birinin gerekçeli önerisi üzerine, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla kapalı oturum yapılmasına karar verilebilir.

Belediye meclisinin görüşmeleri görevlilerce tutanağa geçirilir, başkan ve kâtip üyeler tarafından imzalanır. Toplantılar, meclisin kararıyla görüntülü cihazlarla da kaydedilebilir.

Gündem

Madde 21- Gündem, belediye başkanı tarafından belirlenir ve üyelere en az üç gün önceden bildirilir. Ayrıca çeşitli yollarla duyurulur.

Belediye meclisi üyeleri de belediyeye ait işlerle ilgili konuların gündeme alınmasını önerebilir. Öneri, toplantıya katılanların çoğunluğuyla kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 22- Belediye meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların çoğunluğuyla karar verir. Ancak, karar yeter sayısı, üye tam sayısının dörtte birinden az olamaz. Oylamada eşitlik çıkması durumunda meclis başkanının bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Gizli oylamada eşitlik çıkması durumunda oylama tekrarlanır, eşitliğin bozulmaması durumunda meclis başkanı tarafından kur'a çekilir.

Meclisin toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde, başkan, gün ve saatini belirleyerek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Gelecek toplantı, hazır bulunan üyelerle yapılır.

Görüşmeler sırasında başkan veya üyelere birinin talebi üzerine yapılacak yoklamada karar yeter sayısının bulunmadığı anlaşılırsa, ikinci fıkradaki hükümler uygulanır.

Üyeler oylarını bizzat kullanır. Gizli oy kullanmaya fizikî bakımdan engelli üyeler, tayin edecekleri kişi eliyle oy kullanabilirler.

Oylama gizli, işaretle veya ad okunarak yapılır. Oy verme, kabul veya ret şeklinde olur. Çekimser oy kullanamaz.

Kararlar, meclis başkanı ve kâtip üyeler tarafından imzalanır ve bir sonraki toplantıda üyelere dağıtılır.

Meclis kararlarının kesinleşmesi

Madde 23- Belediye başkanı, hukuka aykırı gördüğü meclis kararlarını, beş gün içinde gerekçesini de belirterek yeniden görüşülmek üzere belediye meclisine iade edebilir.

Yeniden görüşülmesi istenilmeyen kararlar ile yeniden görüşülmesi istenip de belediye meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğuyla ısrar edilen kararlar kesinleşir.

Belediye başkanı, kesinleşen kararların iptalini ve yürütülmesinin durdurulmasını on gün içinde idarî yargı mercilerinden isteyebilir.

Kararlar kesinleştiği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde mahallin en büyük mülkî idare amirine gönderilir.

Mülkî idare amiri hukuka aykırı gördüğü kararlar aleyhine on gün içinde idarî yargıya başvurabilir.

Kesinleşen meclis kararlarının özetleri yedi gün içinde uygun araçlarla halka duyurulur.

İhtisas komisyonları

Madde 24- Belediye meclisi, her dönem baş toplantısında, üyeleri arasından seçilecek en az üç en fazla beş kişiden oluşan ihtisas komisyonları kurabilir.

İhtisas komisyonları, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin belediye meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşturulur. Nüfusu 50.000'i aşan belediyelerde plan ve bütçe ile imar komisyonlarının kurulması zorunludur.

İmar komisyonu dışındaki komisyonların çalışma süreleri meclisin toplantı süresiyle sınırlıdır. İmar komisyonu, havale edilen işleri bir ay içinde sonuçlandırır.

Komisyonlar, havale edilen işlerle ilgili raporlarını, ertesi ayın ilk toplantısına kadar meclise sunar. Rapor bu sürenin sonunda meclise sunulmadığı takdirde, konu meclis başkanı tarafından doğrudan gündeme alınır.

İhtisas komisyonlarının görev alanına giren işler bu komisyonlarda görüşüldükten sonra belediye meclisinde karara bağlanır.

Komisyon çalışmalarında uzman kişilerden yararlanılabilir.

Komisyon raporları alenîdir, çeşitli yollarla halka duyurulur ve isteyenlere belediye meclisi tarafından belirlenecek bedel karşılığında verilir.

Denetim komisyonu

Madde 25- Nüfusu 10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile hesap ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, her siyasî parti grubunun ve bağımsız üyelerin belediye meclisindeki üye sayısının meclis üye tam sayısına oranlanması suretiyle oluşur.

Komisyon, belediye başkanı tarafından belediye binası içinde belirlenen yerde çalışır ve çalışmalarında kamu kuruluşları personelinden, gerektiğinde uzman kişi ve kuruluşlardan

yararlanabilir. Bu kişi veya kuruluşlara ödenecek ücret, belediye meclisi tarafından kararlaştırılır.

Komisyon belediye birimleri ve bağlı kuruluşlarından her türlü bilgi ve belgeyi isteyebilir. Bu istekler gecikmeksizin yerine getirilir.

Komisyon, çalışmasını şubat ayı sonuna kadar tamamlar ve buna ilişkin raporunu izleyen ayın on beşine kadar meclis başkanlığına sunar.

Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

Meclisin bilgi edinme ve denetim yolları

Madde 26- Belediye meclisi, bilgi edinme ve denetim yetkisini faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla kullanır.

Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.

Belediye meclisi üyelerinin en az üçte biri, meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda mecliste genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek, meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.

Belediye başkanı, mart ayı toplantısında bir önceki yıla ait faaliyet raporunu meclise sunar.

Faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülki idare amirine gönderilir.

Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştaya gönderir.

Yetersizlik kararı, Danıştayca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır.

Gensoru önergesinin karara bağlanmasında beşinci fıkraya göre işlem yapılır.

Başkan ve meclis üyelerinin görüşmelere katılamayacağı durumlar

Madde 27- Belediye başkanı ve meclis üyeleri, münhasıran kendileriyle veya ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlarıyla ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamazlar.

Belediye başkanı ve meclis üyelerinin yükümlülükleri

Madde 28- Belediye başkanı ve meclis üyeleri, görevleri süresince ve görevlerinin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle belediye ve bağlı kuruluşlarında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamaz.

Meclis üyeliğinin sona ermesi

Madde 29- Belediye meclisi üyeliği, ölüm ve istifa durumunda kendiliğinden sona erer.

Özürsüz veya izinsiz olarak arka arkaya üç birleşim günü veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra üye tam sayısının çoğunluğuyla karar verilir.

Belediye meclisi üyeliğine seçilme yeterliğinin kaybedilmesi durumunda, valinin bildirmesi üzerine Danıştay tarafından üyeliğin düşmesine karar verilir.

Meclisin feshi

Madde 30- Belediye meclisi:

- a) Kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmaktan çekinirse,
- b) Belediyeye verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konuları görüşür ve bu konuda karar alırsa,

İçişleri Bakanlığının bildirisi üzerine Danıştayın kararı ile feshedilir.

İçişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde meclisin feshine dair bildiri ile birlikte karar verilmeye kadar meclis toplantılarının ertelenmesini de ister. Danıştay, bu hususu en geç bir ay içinde karara bağlar

Bu şekilde feshedilen meclisin yerine seçilen meclis, kalan süreyi tamamlar.

Boşalan meclis görevinin yerine getirilmesi

Madde 31- Belediye meclisinin:

- a) Danıştay tarafından feshi veya meclis toplantılarının ertelenmesi,
- b) Yedek üyelerin getirilmesinden sonra da meclis üye tam sayısının yarısından aşağı düşmesi veya meclis üye tam sayısının yarıdan fazlasının tutuklanması
- c) İçişleri Bakanı tarafından geçici olarak görevden uzaklaştırılması,

hallerinde, meclis çalışabilir duruma gelinceye veya yeni meclis seçimi yapılincaya kadar meclis görevi, belediye encümenin memur üyeleri tarafından yürütülür.

Meclis üyelerinin huzur hakları ve diğer sosyal hakları

Madde 32- Belediye meclis üyelerine, meclis toplantılarına katıldıkları her gün için, İçişleri Bakanlığı tarafından belediyelerin nüfuslarına göre belirlenecek üst sınırları aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek miktarda huzur hakkı ödenebilir.

Belediye meclisi üyeleri hastalıkları süresince izinli sayılır. Ayrıca mazeretleri durumunda, bir yıl içindeki toplantı süresinin yarısını aşmamak şartıyla istekleri üzerine meclis tarafından izin verilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Encümeni

Belediye encümeni

Madde 33- Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için, gizli oyla seçeceği dört üye ile biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği dört üyeden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için, gizli oyla seçeceği üç üye ile biri malî hizmetler birim amiri olmak üzere belediye başkanının her yıl birim amirleri arasından seçeceği üç üyeden,

oluşur.

Belediye başkanının katılamadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı, encümene başkanlık eder.

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak, ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir.

Encümenin görev ve yetkileri

Madde 34- Encümenin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plan ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek,

b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak,

c) Öngörülmeleyen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek,

d) Belediye fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak,

e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek,

f) İki milyar Türk Lirasına kadar olan davaların sulhen halline karar vermek,

g) Taşınmaz mal satımına, takasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek,

h) Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.



Encümen toplantısı

Madde 35- Encümen, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Başkan acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir.

Encümen üye tam sayısının çoğunluğuyla toplanır ve katılanların çoğunluğuyla karar verir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılmaz.

Encümen gündemi belediye başkanı tarafından hazırlanır. Belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konular encümende görüşülemez.

Encümene havale edilen konular bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanır.

Alınan kararlar başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar gerekçelerini de açıklar.

Encümen başkan ve üyeleri, münhasıran kendileriyle ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlarıyla ilgili işlerin görüşüldüğü encümen toplantılarına katılamazlar.

Encümen üyelerine verilecek ödenek

Madde 36- Encümen üyelerine, nüfusu 50.000' e kadar olan belediyelerde 5.000, nüfusu 50.000 ve üzerindeki belediyelerde 10.000 gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık brüt ödenek verilir. Encümenin memur üyelerine bu miktarın yarısı ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belediye Başkanı

Belediye Başkanı

Madde 37- Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Belediye başkanı, ilgili kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilir.

Faaliyet raporu yeterli görülmediği için belediye başkanlığından düşürülenler, takip eden ilk mahalli idareler genel ve ara seçimlerinde belediye başkanlığına aday olamaz.

Belediye başkanı, görevinin devamı süresince, siyasî partilerin il, ilçe ve belde teşkilâtının yönetimi ve denetimi organlarında görev alamaz; profesyonel spor klüplerinde başkanlık veya yöneticilik yapamaz.

Başkanın görev ve yetkileri

Madde 38- Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak,

b) Belediyeyi stratejik plana uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak,

c) Devlet dairelerinde ve yargı organlarında belediyeyi, davacı veya davalı olarak temsil etmek veya vekil tayin etmek, törenlerde belediyeyi temsil etmek,

d) Belediye meclisine ve belediye encümenine başkanlık etmek,

e) Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek,

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek,

g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak,

h) Belediye meclisi ve encümen kararlarını uygulamak,

i) Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek,

j) Belediye personelinin atamak,

k) Belediye ve bağlı kuruluşlarını denetlemek,

l) Şartsız bağışları kabul etmek,

m) Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak,

n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak,

o) Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

Belediye başkanının özlük hakları

Madde 39- Belediye başkanına son resmî nüfus sayımına veya tespitine göre nüfusu;

a) 5.000'e kadar olan beldelerde 30.000,

b) 5.001'den 10.000'e kadar olan beldelerde 50.000,

c) 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde 70.000,

d) 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde 90.000,

e) 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde 110.000,

f) 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde 130.000,

g) 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde 150.000,

h) 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde 170.000,

i) 2.000.001'den fazla olan beldelerde 200.000,

gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık brüt ödenek ödenir.

Belediye başkanı, herhangi bir sebeple görev yerinden ayrılışını ve göreve başlayışını mahallin mülki idare amirine yazılı olarak bildirir. Bu durumda başkan ödeneği kesilmez.

Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emekli olmadan belediye başkanlığına seçilenler, daha önceki durumlarına bakılmaksızın T. C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilir ve emeklilik işlemleri belediye başkanlığı dönemindeki durumuna göre yapılır.

Emekli iken belediye başkanlığına seçilenlerin istekleri dışında emekli aylıkları kesilmez. İstekleri üzerine aylıkları kesilenler, mevcut hükümlere göre T. C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilir.

Belediye başkanı iken veya daha sonra memuriyete dönenlerin belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır.

Belediye başkanı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler emeklilik, sağlık, cenaze giderleri ve diğer sosyal hak ve yardımlardan Devlet memurları gibi yararlanır.

Başkan vekili

Madde 40- Belediye başkanı, izin ve hastalık nedeniyle veya görevli olarak görevden ayrılması hallerinde bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere belediye meclisi üyeleri arasından birini başkan vekili olarak görevlendirir.

Başkan vekili, başkanın yetkilerine sahiptir.

Başkan vekiline, görev süresince başkana ödenen aylık net ödeneğin gün hesabı üzerinden ödenek verilir.

Stratejik plan ve çalışma programı

Madde 41- Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içerisinde; kalkınma planı ve çevre düzeni planına uygun olarak, alt yapı, ulaşım, çevre, imar, katı atık, doğal afetler, kültürel mirasın korunması ve diğer hizmetlere ilişkin orta veya uzun vadeli stratejik plan ve bu planın yıllık dilimlerini oluşturmak üzere çalışma programını hazırlayıp belediye meclisine sunar.

Stratejik plan, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.

Nüfusu 30.000'in altında olan belediyelerde stratejik plan yapılması zorunlu değildir.

Yıllık çalışma programı, bütçenin hazırlanmasına esas teşkil eder ve belediye meclisinde bütçeyle birlikte görüşülerek kabul edilir.

Yetki devri

Madde 42- Belediye başkanı, görev ve yetkilerinden uygun gördüklerini, yöneticilik sıfatı bulunan belediye görevlilerine devredebilir.

Belediye ile belediye başkanının ihtilâflı olması

Madde 43- Belediye başkanı ile birinci ve ikinci derecedeki kan ve kayın hısımlarının belediye ile ihtilâflı olduğu durumlarda, dava açılması ve bu davada belediyenin temsili, meclis birinci başkan vekili, bulunmadığı takdirde ikinci başkan vekili veya bunların yetkilendireceği kişiler tarafından yerine getirilir.

Birinci fıkroda sayılan görevliler aynı fıkrayla verilen görevleri yapmadıkları takdirde Türk Ceza Kanununun 230 uncu maddesi hükmüne göre cezalandırılırlar ve belediyenin uğradığı zarar aynı maddenin son fıkrası hükmü uyarınca kendilerine ödettirilir.

Belediye başkanlığının sona ermesi

Madde 44- Belediye başkanlığı, ölüm ve istifa hallerinde kendiliğinden sona erer.

Belediye başkanının;

a) Mazeretsiz ve kesintisiz olarak yirmi günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin mülki idare amiri tarafından belirlenmesi,

b) Seçilme yeterliğini kaybetmesi,

c) Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya sakatlık durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi.

durumlarından birinin meydana gelmesi durumunda İçişleri Bakanlığının duyurusu üzerine Danıştay kararıyla başkanlık sıfatı sona erer.

Belediye başkanlığının boşalması

Madde 45- Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması durumunda, vali tarafından belediye meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Meclis, birinci başkan vekilinin, onun bulunmaması durumunda ikinci başkan vekilinin, onun da bulunmaması durumunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak;

a) Belediye başkanlığının boşalması veya seçim dönemini aşacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezasının verilmiş olması durumunda bir başkan,

b) Başkanın görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklama cezası alması durumunda bir başkan vekili,

seçer.

Belediye başkanı veya başkan vekili belediye meclis üyeleri arasından ve gizli oyla seçilir. İlk iki oylamada üye tam sayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır. Dördüncü oylamada en fazla oy alan üye, başkan veya başkan vekili seçilmiş olur. Oyların eşitliği durumunda kur'a çekilir.

Büyükşehir belediye başkanlığının boşalması halinde, meclisin tabii üyeleri başkan veya başkan vekili seçilemezler.

Birinci fıkranın (b) bendi uyarınca başkan vekili seçildikten sonra, belediye başkanlığının (a) bendinde belirtilen nedenlerle boşalması durumunda bu maddeye göre belediye başkanı seçilir.

Yeni seçilen başkanın görev süresi, yerine seçildiği başkanın görev süresi ile sınırlıdır. Başkan vekili, yeni başkan seçilinceye veya görevden uzaklaştırılmış ya da tutuklanmış olan başkan göreve dönünceye kadar görev yapar.

Başkan veya başkan vekili seçilinceye kadar belediye başkanlığı görevi, meclis birinci başkan vekili, bulunmaması durumunda ikinci başkan vekili, onun da bulunmaması durumunda vali tarafından görevlendirilecek bir kamu görevlisi tarafından yürütülür.

Belediye başkanı veya başkan vekili seçimi en geç on beş gün içinde tamamlanmadığı takdirde belediye meclisinin feshine ilişkin hükümler uygulanır.

Belediye başkanı görevlendirilmesi

Madde 46- Belediye başkanlığının herhangi bir nedenle boşalması ve yeni belediye başkanı veya başkan vekili seçiminin yapılamaması durumunda, seçim yapılmaya kadar, belediye başkanlığına büyükşehir ve il belediyelerinde İçişleri Bakanı, diğer belediyelerde vali tarafından görevlendirme yapılır. Görevlendirilecek kişinin belediye başkanı seçilme yeterliğine sahip olması şarttır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Organlara İlişkin Ortak Hükümler

Görevden uzaklaştırma

Madde 47- Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organlarını veya bu organların üyelerini, İçişleri Bakanı, geçici bir önlem olarak kesin hükme kadar görevden uzaklaştırabilir.

Görevden uzaklaştırma önlemi üç ayda bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bakımından yarar görülmeyen görevden uzaklaştırma önlemi kaldırılır.

Soruşturma veya kovuşturma sonunda görevden uzaklaştırılan belediye organları veya bu organların üyeleri hakkında; 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmemesi, takipsizlik, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumlarında görevden uzaklaştırma önlemi kaldırılır.

Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin üçte ikisi ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanması devam eder.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Belediye Teşkilâtı

BİRİNCİ BÖLÜM

Belediye Teşkilâtı ve Personeli

Belediye teşkilâtı

Madde 48- Belediye teşkilâtı, beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal, kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeline göre İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenecek norm kadro sistemine uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri, zabıta ile gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca diğer birimlerden oluşur.

Birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Personel istihdamı

Madde 49- Belediye hizmetleri, memurlar, diğer kamu görevlileri ve işçiler eliyle yürütülür.

Belediye personeli, belediye başkanı tarafından atanır ve ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulur.

Belediyede norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, sosyal ve ekonomi, kültür ve sanat, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında tabip, uzman tabip, veteriner, avukat, mühendis, çözümleyici ve programcı, mimar, ebe, hemşire, teknisyen, tekniker ve benzeri uzman ve teknik elemanlar sözleşmeli olarak çalıştırılabilir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılacakların ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen sınırlar içinde belediye meclisi tarafından kararlaştırılır. Sözleşmede süre, performans ölçütleri, performans değerlendirmesine dayalı ödüllendirme ve diğer hususlar yer alır.

Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle ve süreleri seçim döneminin bitiminden sonraki otuzuncu günün geçmemek üzere belediyelerin yönetici kadrolarında görevlendirilebilir. Bu şekildeki görevlendirmelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) fıkrasında öngörülen atamaya ilişkin şartlar dikkate alınır. Görevlendirilen memurlar kurumlarından izinli sayılır ve asıl kadrolarıyla ilişkileri devam eder. Görevlendirildikleri kadroda geçen hizmetleri asıl kadrolarında geçmiş gibi değerlendirilerek intibakları yapılır. Bunlar, görevlendirildikleri kadronun malî ve sosyal haklarından yararlandırılır. Bu şekilde görevlendirilenler, görevlendirme süresinin sona ermesinden itibaren en geç bir ay içerisinde herhangi bir işleme gerek kalmaksızın aslî kadrolarındaki görevlerine başlatılır.

Belediye başkanı zorunlu gördüğü takdirde, belediye meclisinin görev süresini aşmamak ve başkan yardımcısı kadro sayısının yarısını geçmemek şartıyla belediye meclis üyeleri arasından, boş olan başkan yardımcısı kadrolarına görevlendirme yapabilir. Bu şekilde

görevlendirilen başkan yardımcılara başkana verilen ödeneğin yarısını aşmamak üzere belediye meclisi tarafından belirlenecek aylık ödenek verilir.

Belediyenin yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde 30'unu aşamaz. Nüfusu 10.000'in altında olan belediyelerde bu oran yüzde 40 olarak uygulanır.

Sözleşmeli ve işçi statüsünde çalışanlar hariç belediye memurlarına, başarı durumlarına göre toplam memur sayısının yüzde 10'unu ve Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayısının 20.000 gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere encümen kararıyla yılda en fazla iki kez ikramiye ödenebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Zabıtası, İtfaiye ve Acil Durum Planlaması

Zabitanın görev ve yetkileri

Madde 50- Belediyede norm kadro esaslarına uygun olarak belediye zabıtası oluşturulur.

Belediye zabıtası, beldede esenlik, huzur, sağlık ve düzenin sağlanmasıyla görevli olup bu amaçla, belediye karar organları tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular.

Görevini yaparken zabıtaya karşı gelenler, Devlet memuruna karşı gelenler gibi cezalandırılır.

Belediye zabıta teşkilâtının çalışma usul ve esasları, çalışanların görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşınmaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile zabıta teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Belediye, bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere ek düzenlemeler yapabilir.

İtfaiye

Madde 51- Norm kadro esaslarına uygun olarak belediyede itfaiye teşkilâtı oluşturulur.

İtfaiye teşkilâtının çalışma usul ve esasları, çalışanların görev ve yetkileri, memurluğa alınması için taşınmaları gereken nitelikler, alacakları meslek içi eğitim, görevde yükselme, meslekten çıkarılma, giyecekleri kıyafet ve savunma amaçlı olarak kullanacakları aletler ile itfaiye teşkilâtında hizmet gereklerine göre oluşturulacak birimler, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Belediye bu yönetmeliğe aykırı olmamak üzere ek düzenlemeler yapabilir.

Belediye İtfaiye teşkilâtında büro hizmetlerinde çalışanlar hariç, fiilen yangın söndürme hizmetlerinde çalışanlara fazla mesai karşılığı olarak her yıl belediye meclisi tarafından belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla fazla çalışma ücreti ödenebilir.

Acil durum planlaması

Madde 52- Belediye, yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum planlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.

Acil durum planlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum planlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahalli idarelerin görüşleri alınır.

Planlar doğrultusunda halkın eğitimi için gerekli önlemler alınarak ikinci fıkrada sayılan idareler, kurumlar ve örgütlerle ortak programlar yapılabilir.

Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Belediyelerin Denetimi

Denetimin amacı

Madde 53- Belediyelerin denetimi; faaliyet ve işlemlerinde hataların önlenmesine yardımcı olmak, çalışanların ve belediye teşkilâtının gelişmesine, yönetim ve kontrol sistemlerinin geçerli, güvenilir ve tutarlı duruma gelmesine rehberlik etmek amacıyla; hizmetlerin süreç ve sonuçlarını mevzuata, önceden belirlenmiş amaç ve hedeflere, performans ölçütlerine ve kalite standartlarına göre tarafsız olarak analiz etmek, karşılaştırmak ve ölçmek; kanıtlara dayalı olarak değerlendirmek, elde edilen sonuçları rapor hâline getirerek ilgililere dayarmaktır.

Denetimin kapsamı ve türleri

Madde 54- Belediyelerde iç ve dış denetim yapılır. Denetim, iş ve işlemlerin hukuka uygunluk, mali ve performans denetimini kapsar.

İç denetim; belediye başkanı veya görevlendireceği iç denetçiler; dış denetim Sayıştay tarafından yapılır.

Ayrıca, belediyenin mali işlemler dışında kalan diğer idarî işlemleri, idarenin bütünlüğüne ve kalkınma planı ve stratejilerine uygunluğu açısından İçişleri Bakanlığı tarafından denetlenir.

Belediyelere bağlı kuruluş ve işletmeler yukarıdaki esaslara göre denetlenir.

Denetimle ilişkin sonuçlar kamuoyuna açıklanır ve meclisin bilgisine sunulur.

Faaliyet raporu

Madde 55- Belediye başkanı, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen biçimde; stratejik plan ve performans hedeflerine göre yürütülen faaliyetleri, belirlenmiş performans ölçütlerine göre hedef ve gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerini açıklayan faaliyet raporunu hazırlar.

Faaliyet raporu mart ayı toplantısında belediye başkanı tarafından meclise sunulur. Raporun bir örneği İçişleri Bakanlığına gönderilir ve kamuoyuna da açıklanır.

Hizmetlerde aksama

Madde 56- Belediye hizmetlerinin ciddî bir biçimde aksatıldığı ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayatî derecede olumsuz etkilediğinin ilgili bakanlığın talebi üzerine yetkili hukuk hâkimi tarafından belirlenmesi durumunda;

İçişleri Bakanlığı;

a) Hizmetlerde meydana gelen aksamanın giderilmesini, hizmetin özelliğine göre makul bir süre vererek belediyeden ister.

b) Aksama giderilemezse, söz konusu hizmetin yerine getirilmesini o ilin valisinden ister. Bu durumda, vali, aksaklığı öncelikle belediyenin araç, gereç, personel ve diğer kaynaklarıyla giderir. Mümkün olmadığı takdirde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarını da kullanabilir. Bu nedenle ortaya çıkacak maliyet vali tarafından İller Bankasına bildirilir ve İller Bankasınca o belediyenin müteakip ay genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı toplamı üzerinden belediyeye ayrılan paydan valilik emrine gönderilir.

Denetimle ilgili diğer hükümler

Madde 57- Denetimin yapılması ve faaliyet raporunun hazırlanması hususunda bu Kanunda hüküm bulunmayan durumlarda Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile diğer kanunların ilgili hükümleri uygulanır.

BEŞİNCİ KISIM

Malî Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Belediyenin Gelir ve Giderleri

Belediyenin gelirleri

Madde 58- Belediyenin gelirleri şunlardır:

- a) Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları,
- b) Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay,
- c) Genel ve özel bütçeli idarelerden aktarılacak ödenekler,
- d) Taşıt ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler,
- e) Belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler,
- f) Kira, faiz ve ceza gelirleri,
- g) Bağışlar,
- h) Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler,
- i) Diğer gelirler.

Belediyenin giderleri

Madde 59- Belediyenin giderleri şunlardır:

- a) Belediyenin hizmet binaları ve tesislerinin temini, bakımı ve onarımı için yapılan giderler,
- b) Belediyenin personeline ve seçilmiş organlarının üyelerine ödenen maaş, ücret, ödenek, huzur hakkı, yolluklar, hizmete ilişkin eğitim harcamaları ile diğer giderler,
- c) Her türlü alı yapı, yapımı, onarım ve bakım giderleri,
- d) Vergi, resim, harç, katılma payı, hizmet karşılığı alınacak ücretler ve diğer gelirlerin takip ve tahsili için yapılacak giderler,
- e) Belediye zabıta ve itfaiye hizmetleri ile diğer görev ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılacak giderler,
- f) Belediyenin kuruluşuna katıldığı şirket, kuruluş ve birliklerle ilgili ortaklık payı, üyelik aidatı giderleri,
- g) Mezarlıkların tesisi, korunması ve bakımına ilişkin giderler,
- h) Faiz, borçlanmaya ilişkin diğer ücretler ile sigorta giderleri,
- i) Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile özürllülere yapılacak sosyal yardımlar,
- j) Dava takip ve icra giderleri,
- k) Temsil, tören, ağırlama ve tanıtım giderleri,
- l) Avukatlık, danışmanlık ve denetim ücretleri,
- m) Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri,
- n) Sosyo-kültürel ve bilimsel etkinlikler için yapılan giderler,
- o) Belediye hizmetleriyle ilgili olarak yapılan kamuoyu yoklaması ve araştırması giderleri,
- p) Kanunla verilen görevler ve hizmetlerin yürütülmesi için yapılan diğer giderler.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Bütçesi

Belediye bütçesi

Madde 60- Belediyenin orta ve uzun vadeli stratejik planına uygun olarak hazırlanan bütçe, belediyenin mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir, gelirlerin

toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin verir.

Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir.

Bütçe yılı Devlet mali yılı ile aynıdır.

Bütçe dışı harcama yapılamaz.

Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevliler, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumludur.

Bütçenin hazırlanması ve kabulü

Madde 61- Belediye başkanı tarafından hazırlanan bütçe tasarısı ağustos ayı başında, büyükşehir belediyelerinde eylül ayı başında encümene sunulur. Encümen, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte kasım ayının birinci gününden önce belediye meclisine sunar.

Belediye meclisi bütçe tasarısını aynen veya değiştirerek kabul eder. Ancak, meclis bütçe denkliliğini bozacak biçimde gider artırıcı ve gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz.

Harcama yetkilisi

Madde 62- Belediye bütçesinin harcama yetkilisi belediye başkanıdır. Belediye başkanı bu yetkisini belediye başkan yardımcılara veya birim amirlerine, büyükşehir belediyelerinde ise genel sekretere, genel sekreter yardımcılara ve birim amirlerine devredebilir.

Kesin hesap

Madde 63- Her yıl bütçesinin kesin hesabı, belediye başkanı tarafından hesap döneminin bitiminden sonra mart ayı içinde encümene sunulur. Kesin hesap belediye meclisinin mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır.

Bütçe ve muhasebe sistemi

Madde 64- Belediye bütçesine ilişkin esas ve usuller ile muhasebe ve raporlama standartları, çerçeve hesap planı ile düzenlenecek raporların şekil, süre ve türleri Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Geçmiş yıl bütçesinin devamı

Madde 65- Herhangi bir nedenle yeni yıl bütçesi kesinleşmemiş ise yeni bütçenin kesinleşmesine kadar geçen yıl bütçesi uygulanır.

Bütçenin kabulüne kadar yapılan işlemler yeni yıl bütçesine göre yapılmış sayılır.

Gelecek yıllara yaygın yüklenmeler

Madde 66- Belediyede belediye meclisinin, belediyeye bağlı kurum ve kuruluşlarda yetkili organın kararı ile park, bahçe ve havuz bakımı; araç kiralama, kontrollük, temizlik ve yemek hizmetleri; araç, bilgisayar, faks, fotokopi ve benzeri teknolojik ürünlerin bakım ve onarım işleri süresi ilk mahallî idareler genel seçimlerini izleyen üçüncü ayın sonunu geçmemek üzere ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Borçlanma ve İktisadî Girişimler

Borçlanma

Madde 67- Belediye, görev ve hizmetlerinin gerektirdiği giderleri karşılamak amacıyla aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre borçlanma yapabilir ve tahvil ihraç edebilir.

a) Dış borçlanma, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde sadece belediyenin yatırım programında yer alan projelerin finansmanı amacıyla yapılabilir.

b) Belediye, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yüzde 10'unu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde 10'u geçen miktarlar için meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yapabilir.

c) Belediye ve bağlı kuruluşlarının toplam iç ve dış borçlarının ana para ve faiz tutarı, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının Vergi Usul Kanununda belirlenen yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının iki katını aşamaz.

d) İller Bankasından yatırım kredisi ve nakit kredi kullanan belediye, ödeme planını bu bankaya sunmak zorundadır. İller Bankası hazırlanan geri ödeme planını yeterli görmediği belediyenin kredi isteklerini reddeder.

e) Tahvil ihraçı yatırım programında yer alan projelerin finansmanı için ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yapılır. Tahvil ihraçı yoluyla yapılacak toplam borçlanma (b) ve (c) bentlerindeki oranların hesabına dahil edilir.

Yukarıda belirtilen usul ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda Türk Ceza Kanununun 240 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Belediye, borçlanmayla ilgili olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından istenen bilgileri düzenli olarak göndermekle yükümlüdür.

Arsa ve konut üretimi

Madde 68- Belediye; düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, sanayi ve ticaret alanı ihtiyacını karşılamak amacıyla belediye ve mücavir alan sınırları içinde, özel kanunlarına göre korunması gerekli yerler ile tarım arazileri hariç imarlı ve alt yapı arsalar üretmek, konut, toplu konut yapmak, satmak, kiralamak ve bu amaçlarla arazi satın almak, kamulaştırma yapmak, bu arsaları bireylere ve kooperatiflere satmak, takas etmek, bu konuda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ve bankalarla işbirliği yapmak ve gerektiğinde onlarla ortak projeler gerçekleştirmek yetkisine sahiptir.

Belediye, bu amaçla bütçesinden gerekli parayı ayırmak suretiyle işletme tesis edebilir, kurulmuş veya kurulacak yapı ortaklıklarına katılabilir.

Üretilen arsa ve konutların satışı, açıklık ve rekabet ilkesine uygun olarak yapılır. Ancak, o belediye ve mücavir alan sınırları içinde kendisine, eşine veya 18 yaşından küçük çocuklarına ait konutu olmayan dar gelirli kişilere, özürllülere, afete maruz kalanlara, sanayi

bölgelerinden nakledileceklerle ve üyelerinin tamamı bu durumda olan kooperatiflere, bedeli 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre oluşturulan takdir komisyonu tarafından belirlenecek tutardan aşağı olmamak üzere arsa tahsisi yapılabilir. Durumları 775 sayılı Gecekondu Kanununun 25 inci maddesine uyan kimselere de bu maddeye göre arsa ve konut sağlanabilir.

Bu maddenin uygulama esasları, İçişleri Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak çerçeve yönetmeliğe uygun olarak belediye meclisleri tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Şirket kurulması

Madde 69- Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir.

İşletme tesisi

Madde 70- Belediye, özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini İçişleri Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurarak yapabilir.

Bu işletmelerin denetimi belediyenin tâbi olduğu usule tâbidir.

Borç ve alacakların mahsubu

Madde 71- Belediyenin, diğer mahallî idarelerden veya merkezî idare kuruluşlarından olan özel hukuk ve kamu hukukuna tâbi alacak ve borçları mahsup edilir.

Bu madde gereğince yapılacak mahsup işlemlerine ilişkin esas ve usuller, İçişleri Bakanlığının olumlu görüşü alınarak, Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI KISIM Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Çeşitli Hükümler

Kentsel gelişim alanı

Madde 72- Büyükşehir belediyeleri ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler; kentin gelişimine uygun olarak eskiyen kent kısımlarını yeniden inşa ve restore etmek; konut alanları, sanayi ve ticaret alanları, teknoloji parkları ve sosyal donatılar oluşturmak veya kentin tarihi ve kültürel dokusunu korumak amacıyla kentsel gelişim projeleri uygulayabilir.

Kentsel gelişim projelerine konu olacak alanlar, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ile ilân edilir. Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde, kentsel gelişim projeleri büyükşehir belediyesi tarafından uygulanır.

Bir yerin kentsel gelişim proje alanı olarak ilân edilebilmesi için; o yerin belediye veya mücavir alan sınırları içerisinde bulunması ve en az yüz bin metrekare olması şarttır. Ancak bu projelerin, imar planı veya imar ıslah planı yapılmış alanlarda ilân edilmesi halinde, en az yüzde 75'inde yapılaşma olmaması veya yapılaşma olmuş ise, yapıların en az yüzde 75'inin otuz yıldan daha eski olması şarttır.

Kentsel gelişim proje alanlarında bulunan yapıların boşaltılması, yıkımı ve kamulaştırılmasında anlaşma yolu esastır. Kentsel gelişim projesi kapsamında bulunan mülk sahipleri tarafından açılacak davalar, mahkemelerde öncelikle görüşülür ve üç ay içerisinde karara bağlanır.

Yurt dışı ilişkileri

Madde 73- Belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilir.

Belediye, bu teşekkül, organizasyon ve yabancı mahallî idarelerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilir veya kardeş şehir ilişkisi kurabilir.

Birinci ve ikinci fıkra gereğince yapılacak faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunludur.

Diğer kuruluşlarla ilişkiler

Madde 74- Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

a) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Merkezî idareye ait hizmetlerin görülmesi amacıyla gerekli bina ve tesisler ile arsa ve aynı ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel görevlendirebilir.

c) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler, vakıflar ve 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

d) Kendilerine ait taşınmaz malları, hizmetlerinde kullanılmak ve süresi yirmi beş yılı geçmemek üzere bedelli veya bedelsiz olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

Kent konseyi

Madde 75- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrlik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir.

Belediye hizmetlerine gönüllü katılım

Madde 76- Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle, yaşlılara, kadın ve çocuklara, özürlülere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Gönüllülerin nitelikleri ve çalıştırılmalarına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yazışma

Madde 77- Belediye, kamu kurum ve kuruluşlarıyla doğrudan yazışabilir.

Belediye sınırları içindeki yerler

Madde 78- Diğer kanunlarla getirilen hükümler saklı kalmak üzere, mezarlıklar ile belediye sınırları içinde bulunan ve sahipsiz arazi niteliğinde olan seyrangâh, harman yeri, koruluk, dinlenme yerleri, meydanlar, bataklık, çöp döküm sahaları, belediye tarafından deniz, nehir ve gölden doldurma suretiyle kazanılan alanlar, yıkılmış kale ve kulelerin boş arsaları ve enkazı ve benzeri yerler belediyenin tasarrufundadır.

Şehirlerarası özel otobüs terminali işletmesi

Madde 79- Belediye sınırları ve mücavir alanları içerisinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmelerine varsa nazım imar planı ve şehrin ana ulaşım planına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Bu yetki büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından kullanılır.

Ad verme, tanıtıcı amblem ve flama

Madde 80- Cadde, sokak, meydan, park, tesis ve benzerlerine ad verilmesine; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerinin tespitine ilişkin kararlar belediye meclisinin üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ile verilir. Bunların değiştirilmesine ilişkin kararlar, meclis üye tamsayısının üçte iki çoğunluğunun kararı ve mülki idare amirinin onayı ile olur.

Avukatlık ücretinin dağıtımı

Madde 81- Bir kadroya bağlı olarak aylık veya ücreti belediye veya bağlı kuruluşları bütçesinden verilen avukatların takip ettikleri dava ve işlerde; belediye veya bağlı kuruluşları lehine takdir edilen avukatlık ücreti, hazine avukatlarının tâbi olduğu usule göre dağıtılır.

Yeniden değerlendirme oranının uygulanması

Madde 82- Bu Kanunda belirtilen parasal miktarlar, her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranına göre artırılır.

Uygulanmayacak hükümler

Madde 83- Bu Kanunla, belediyenin sorumlu ve yetkili kılındığı görev ve hizmetlerle ilgili olarak, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar

Kanunu, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununda bu Kanun hükümlerine aykırılık bulunması durumunda bu Kanun hükümleri uygulanır.

Değiştirilen hükümler

Madde 84- 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 48 inci maddesinin (b) bendinin 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediyelerde iştirakçilikleri devam edenlerden büyükşehir belediye başkanlarına il valisi; il belediye başkanlarına bakanlıklarda genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdür; diğer belediye başkanlarına ise son nüfus sayımına göre nüfusu;

a) 250.000 ve daha fazla olan belediyelerde bakanlıklarda genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan genel müdür,

b) 100.000’den 250.000’e kadar olan belediyelerde birinci derecenin dördüncü kademesindeki mülki idare amiri,

c) 25.000’den 100.000’e kadar olan belediyelerde bakanlıklarda genel idare hizmetleri sınıfında görev yapan daire başkanı,

d) 25.000’e kadar olan belediyelerde bakanlıklarda genel idare hizmetleri sınıfında birinci derecede görev yapan şube müdürü,

için belirlenen ve emekliliklerinde esas alınan ek gösterge, zam ve diğer tazminat rakamları uygulanır.”

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 85- 3/4/1930 tarihli ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile bu Kanunun ek ve değişiklikleri; 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 18 inci maddesindeki “aday olmak isteyen belediye başkanları ve” ibaresi ile “ile belediye meclis üyeleri, il genel meclisi üyeleri” ibaresi; 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (b) fıkrası, 5 inci maddesi ve 11 inci maddesinin (c) fıkrasındaki “İl özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik ve müesseselerde sürekli işçi çalıştırılması Devlet Personel Dairesinin görüşüne dayalı İşçileri Bakanlığının vizesine tâbidir. Bu kuruluşlarda yeni kurulan birimler ile yeniden satın alınacak iş araç ve makineleri ve toplu taşıma araçları için ihtiyaç duyulacaklar dışında sürekli işçi kadrosu istenemez ve vize yapılamaz.” ibaresi; 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun 18 inci maddesinin (ı) ve (j) bentleri; 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi ile ikinci ve üçüncü fıkraları; 29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 8 inci maddesinin (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici Hükümler

Geçici Madde 1- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu hükümleri gereğince orman sınırları dışına çıkarılan yerler ile 17/10/1983 tarihli ve 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun hükümlerine tâbi olarak Orman Bakanlığı emrine geçen yerler ile mera, yaylak ve kışlak olarak hayvancılıkta kullanılabilecek yerler, kamu hizmetlerinde kullanılan veya özel mevzuatı gereğince gerçek ve kamu veya özel hukuk tüzel kişilerine tahsisli yerler hariç, 1/5000 ölçekli nazım imar planı içinde kalan hazine arazi ve arsaları; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeye, büyükşehir belediye teşkilâtı kurulan yerlerde 10.000 metrekarenin üzerinde olan yerler büyükşehir belediyesine bedelsiz devredilir.

Bu arazi ve arsalar öncelikle toplu konut ve şehircilik hizmetlerinde kullanılır. Bunların satılması durumunda elde edilecek gelirin üçte biri hazineye aktarılır.

Geçici Madde 2- Belediye, personel giderlerine ilişkin olarak 49 uncu maddede öngörülen oranlara ininceye kadar, İçişleri Bakanlığının izni dışında yeni personel istihdam edemez.

Geçici Madde 3- Norm kadro uygulamasına geçinceye kadar belediyenin, bağlı kuruluşlarının ve mahalli idare birliklerinin memur ve sürekli işçi kadroları ile pozisyonlarının ihdas ve iptalleri, İçişleri Bakanlığı tarafından yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler



T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 628

Yürürlük

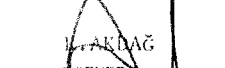
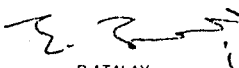
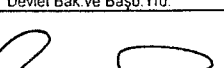
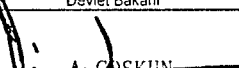
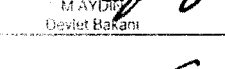
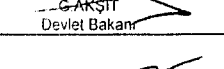
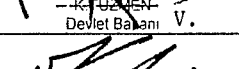
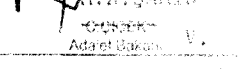
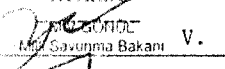
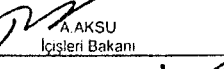
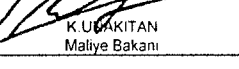
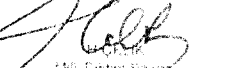
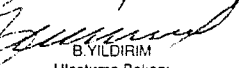
Madde 86 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 87 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ATALAY Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 R. AKDAĞ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BARLAS Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 C. AKŞİT Devlet Bakanı	 A. COŞKUN Devlet Bakanı V.
 M. A. ŞAHİN Adalet Bakanı V.	 A. AKSU Mül. Savunma Bakanı V.	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. ULAKITAN Maliye Bakanı
 S. GÜL Tarih ve Kültür Bakanı	 Z. ERGÖZ Bayındırlık ve İşleri Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜL Tarım ve Köylere Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. Guv. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER En ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 Ö. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-863

277